

GORENJC IN **BANKA**
FORMULA **PRIHRANKA**

Tržič, 3. septembra - Še slabše vreme ni zadržalo Tržičanov in številnih prodajalcev iz vse Slovenije, da ne bi prišli na "šušarsko" nedeljo. Tržič je bil poln stojnic, blaga vseh vrst, kar si je srce pozelelo in posebni avtobus je pridno vozil ves dan med Bistrico in mestom. Le modne revije niso mogli speljati zaradi dežja, zato pa je bil sejem letos bolj kulturno obarvan: v kinu so predvajali domači film tržiških amaterjev "Sušarska jesen", naš znani igralec Polde Bičič, ki so mu Tržičani zelo pri srcu, pa je prispeval monodramo "Življenje Luke D."

GORENJSKI GLAS
GRAFIČNE STORITVE

MIHA NAGLIČ ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Preteklost neuvrščenosti

Gibanje neuvrščenih, ki je zadnja leta zastajalo v nižavah, losoga v teh dneh nov vrh. Po dobrih treh desetletjih, kolikor mu ledimo, so pogledi nanj sila različni. Za našo uradno zunanjo politiko je neuvrščenost temeljna opredelitev, za nekatere le »vredna« možnost, zasedanja na vrhu pa nekakšni festivali svetovne politične folklorne. Mediji nas te dni kar zasipajo s poročili z vrha, v prejšnji številki našega lista pa je J. Košnjek skušal odgovoriti tudi na vprašanje, ki je glavno: »Bo gibanje ujelo korak s spremembami v svetu?« Zato ne bo odveč, če se ozremo še v zgodovino gibanja, navezujoč na tisto, kar si je ob dogajanju neuvrščenosti v svoj Dnevnik zapisoval Stane Kavčič.

Od Beograda do Beograda je minilo 28 let. Po človeških merilih je mladost gibanja mimo in čas je, da dozori. Ko se je poročalo, je veliko obetalo. Spopad obeh blokov je bil tedaj na višku in tisti, ki se niso opredelili ne za enega ne za drugega, so ubrali tretjo pot. Ta jih je pred desetimi leti, v Havani, privedla do nevarnega razpota. Pokazalo se je, da z neblokovo in neideološko enotnostjo neuvrščenih ne bo nič. Oblikovalo se je levo krilo gibanja s Kubo na čelu, ki se je razkrilo »kot navadna sovjetska agencija«, kot »nekakšna nova kominterni, ki kot trojanski konj deluje in bo delovalo v pestrem in vsestransko raznolikem gibanju neuvrščenih.« (5. 9. 1979) Tito je kot patriarh gibanja zastavil svojo avtoriteto ter onemogočil Castra in Brežnjeva v njuni nameri.

Danes se ob dejstvu, da je medblokovska napetost v svetu močno popustila, zastavlja vprašanje, koliko je neuvrščenost sploh še smiselna. »Enotnost« neuvrščenih je iluzorna, premalo je gospodarskih vezi, gibanje zastaja v politiki. »Vidimo torej, da razvoj nerazvitih ni samo politično vprašanje, da celo ni samo finančno vprašanje, ampak je očitno, da med neko stopnjo razvoja proizvodnih sil dane države in med obsegom oziroma tempom njenega razvoja obstaja objektivna odvisnost. Ta odvisnost in istosmernost se sicer lahko pod vplivom zunanjih činiteljev in injkcij zelo povečata ali zmanjšata, ni ju pa mogoče z zunanjimi posegi kratko malo odpraviti. Ostaneta in predstavljata obseg možnega v nekem ekonomskem prostoru in času. Razviti pa tudi žive, delajo in napredujejo v nekem svojem ekonomskem času in prostoru. To so materialna dejstva, ki jih ni mogoče temeljito spreminjati z resolucijami, z idejami ali diplomacijo, celo entuziazem nerazvitih jih ne more preskočiti! Klasičen primer za to je naše Kosovo.« Kako blizu je od Beograda do Kosova, pa je vseeno vmes cel svet!

Kavčič nato našteje nekaj praktičnih možnosti za zmanjšanje razlik med razvitimi in nerazvitimi: višje cene surovin, krepitev gibanja v nekakšen tretji blok ter neposredno sodelovanje med razvitimi in nerazvitimi. Primer z nafto je pokazal, da je drastična podražitev dvorezen meč. Prodajalca sicer v začetku obogati, kupca pa sili v iskanje nadomestila. Ko ga najde, to povzroči drastično pocenitev zadevne surovine. Poskusi blokovega nastopanja neuvrščenih so se izkazali za nemogoče in nesmiselne. Ostaja torej neposredno sodelovanje. Na svetovnem trgu je vsak predvsem sam in mora se znajti, kakor ve in zna. »...ni realno upati in pričakovati, da bodo v ekonomskih odnosih med razvitimi in nerazvitimi dobila svoje mesto in priznanje tako delitevena razmerja, ki so rodna sestra naših domačih socialnogospodarskih razmer in pojmovanj; čas je, da se zavemo, da našo politiko neuvrščenosti čakajo še težke preizkušnje in lahko tudi neuspehi.

Ne verjamem, da bi se s takim repertoarjem, kot ga imamo sedaj doma in v svetu, lahko izognili tem neuspehom. Mogoče nam je določeno, da jih doživimo, da bi jih spoznali in da bi se nam razodelo.«

Tako je zapisal Stane Kavčič 10. 2. 1975. 5.9.1989 lahko zapišemo in natisnemo, da se nam je medtem že razodelo. A žal ne vsem.

V spomin žrtvam

Tik pred oddajo številke v tisk so nam iz kranjske občinske mladinske organizacije sporočili, da bo v petek, 8. septembra, ob 11. uri ob spomeni-

ku Bazoviškim žrtvam v Prešernovem gaju ob obletnici priložnostna spominska slovesnost s položajitvijo venca.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržica

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, sport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, izolski klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavrl — Zlebir (socialna politika, Tržica), Dušan Humer (sport), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Mirjana Draksler in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naročnina za III. trimesečje 97.000 din.

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

V Beogradu se je začel vrh neuvrščenih

Gibanju je potrebna perestrojka

Beograd, 5. septembra - Stodve članice ima gibanje neuvrščenih in večino teh zastopajo na beograjskem sestanku predsedniki vlad ali držav. Sodelujejo tudi delegacije številnih drugih držav, bodisi v svojstvu opazovalk ali gostij, mednarodnih organizacij in ustanov, med udeleženci beograjskega vrha pa je tudi generalni sekretar Organizacije združenih narodov Perez de Cuellar.

Deveti vrh neuvrščenih se je včeraj začel v polepšanem Beogradu. Gibanje ima res petkrat več članic kot pred 28 leti, ko se je tudi v Beogradu začela prva konferenca neuvrščenih, vendar je obraz sveta danes veliko drugačnejši, kot je bil takrat. Zato bi lahko dejali, da se gibanje poslavlja ali bi se vsaj moralo posloviti od klasične in se lotiti reforme ali perestrojke v nekem smislu. Bo to v Beogradu zmoglo, je veliko vprašanje, saj je razmerje moči med reformatorji, na katerih čelu je Jugoslavija, in starokopitneži, vsaj na začetku konference precej izenačeno, enako razmerje moči pa je držalo tudi na zasedanju zunanjih ministrov, ki je bilo v petek in soboto. Predlog

splošne, sicer precej krajše in jedrnatejše deklaracije, so zunanji ministri sprejeli, prav tako pa tudi devet krajših, ki se nanašajo na razorožitev in opuščanje napetosti. Bližnji Vzhod, Libanon, Afganistan, skratka na krizna žarišča. Več smisla za realnost veje tudi iz ekonomskega dokumenta, ki so ga sprejeli zunanji ministri, saj srž njegove vsebine ni le napad na razviti sever, ampak je več predlogov za reševanje gospodarskih težav na osnovi dogovarjanja med razvitimi in manj razvitimi, tako glede prenosa tehnologije, višine obresti za dolgove, odplačevanja dolgov itd. V Beogradu je za razliko od prejšnjih vrhov slišati manj filozofiranja in več vpra-

šanj, zakaj je gibanje, na zunaj zelo demokratično in aktivno, uresničilo tako malo na vrhovih sprejetih nalog. Kako naporna utegne biti pot do reforme gibanja, končno kažejo že dosedanja beograjski dnevi, saj doslej sprejeti oziroma predlagani dokumenti zelo strmežljivo govorijo o ekologiji in človekovih pravicah, pa razorožitvi, čeprav neuvrščeni pogosto dajejo več za oboroževanje kot pa razviti. Premalo novega duha je tudi pri idejah za reševanje problemov in sporov med samimi članicami. Prav to utegne krepko otežiti delo konference, ki bo predvidoma končana v četrtek, 7. septembra.

Beograjski vrh spremlja okrog 2000 časnikarjev. Prvi odzivi v svetovnih sredstvih javnega obveščanja so zmerni. Poudarjajo poslanico sovjetskega voditelja Gorbačova dr. Janezu Drnovšku z željami za dobro delo konference in pri-

pravilnostjo sodelovanja z neuvrščenimi, prav tako pa ponavljajo že staro resnico, da se mora gibanje reformirati, če ne želi zamreti, in se bojijo (vsaj na zahodu), da Jugoslavija zaradi večjega angažiranja med neuvrščenimi ne bi spet pozabila, da je njen dom in prihodnost Evropa!

J. Košnjek

Nazaj do premoženja

S pravico nad krivico

Radovljica, 29. avgusta - Krajan Bleda je pri republiškem sekretariatu za pravosodje in upravo v Ljubljani predlagal spremembo odločbe radovljiške in kranjske komisije za nacionalizacijo, s katero je bil nacionaliziran poslovni prostor, ki ga zdaj uporablja trgovsko podjetje Moda Bled oz. njen pravni naslednik Kokra iz Kranja.

Kot piše v obrazložitvi, ki jo je za torkovo sejo radovljiškega izvršnega sveta pripravil upravni organ, pristojen za premoženjsko pravne zadeve, je mogoče spremeniti pravno-močno odločbo le v primeru, če organ, ki jo je izdal, ni pravilno uporabil zakona, vendar le tedaj, če v to privoli tisti, ki je na podlagi odločbe »pridobil pravico« (premoženje) in če se s tem ne kršijo pravice

koga drugega. Za spremembo odločbe bi bilo torej v konkretnem primeru potrebno soglasje Kokre in radovljiške občine. Kokra se je že izjasnila in se ne strinja s tem, da bi morala vrniti podzavljeno zasebno premoženje; izvršni svet pa je sklenil, da soglasja s spremembo odločbe o nacionalizaciji. Ratomir Kafol, predsednik občinskega komiteja za družbeni in prostorski

razvoj, je ob tem dejal, da imajo vsi tisti, ki so bili ob premoženju zaradi nepravilno uporabljenega zakona, pravico, da ga dobijo nazaj - ne glede na to, kakšne bodo posledice in koliko bo takšnih primerov. V konkretnem primeru, ki sega v konec petdesetih in v začetek šestdesetih let, naj bi bilo spornih samo nekaj kvadratnih decimetrov površine: oblast naj bi nacionalizirala vse poslovne prostore, večje od 70 kvadratnih metrov, omenjeni pa naj bi bil nekaj manjši.

Naj bo tako ali drugače: ob omenjenem primeru se je pokazalo, da tudi v občinskih upravnih organih niso enake-

ga mnenja. Upravni organ, pristojen za premoženjsko pravne zadeve, je predlagal, da izvršni svet ne bi izdal soglasja za denacionalizacijo poslovnega prostora; predsednik komiteja za družbeni in prostorski razvoj pa je na seji predlagal, da naj izvršni svet le izda takšno soglasje. Sicer pa - ob vseh zahtevah po odpravi krivic v preteklosti (zahteve po rehabilitacijah vseh, ki so bili obsojeni na političnih procesih, zahteve po vrnitvi krivično odvzete zemlje...) se tudi zahteva po vrnitvi domnevno krivično nacionaliziranega premoženja ne zdi bogokletna.

C. Zaplotnik

Zgodba o Kamnitniku se nadaljuje

Kako dolgo bodo graditelji še čakali?

Škofja Loka, 4. septembra - V Škofji Loki imajo z zemljišči, predvidenimi za stanovanjsko gradnjo, resnično smolo. Čeprav so zanjo v dolgoročnem planu namenili kar 45 hektarov (na Kamnitniku, Peščenem hribu in v Hrastnici), pa očitno vsaj še dve, tri leta z gradnjo ne bo nič. Medtem pa v stanovanjski zadruzi Sora na parceli oziroma zeleno luč za začetek gradnje še kar čaka okrog 280 združnikov...

Mesto Škofja Loka naj bi se po dvasjet let starih načrtih in sklepih širilo predvsem na območju Kamnitnika in Peščenega hriba (v Hrastnici je za mešano obrtno-stanovanjsko gradnjo opredeljenih le približno dva hektara površin). Vendar pa stari načrti in sklepi ob spreminjajoči se urbanistični zakonodaji nič ne pomagajo; po zdaj veljavni zakonodaji, ki brani kmetijsko zemljo pred pozidavo, je republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dal dovoljenje le za približno dvajset »manj vrednih« hektarov Kamnitnika in Peščenega hriba.

Zdrava pamet bi rekla, da je to za nekaj let kar lepa zaloga gradbenih parcel. Vendar pa zemlja ni v enem kosu, ampak omogoča le gradnjo razpršenih, »satelitskih« naselij s po nekaj deset hišami. Takšna gradnja bi bila zaradi komunalne infrastrukture zelo draga, razen tega pa bi taista infrastruktura »pojedla« dober kos prav tiste zemlje, ki jo kmetijski hočejo obvarovati. Zaprta namreč velja samo za stanovanjsko gradnjo, ne pa tudi za gradnjo centralnih funkcij za Škofjo Loko...

V loškem urbanizmu se dokaj skeptično, v vladi pa dosti

bolj optimistično ogrevajo, da bi namesto razpršene gradnje na Kamnitniku in Peščenem hribu vendarle najprej pozidali območje severno od Kidričeve ceste, funkcionalno izkoristili že obstoječe komunalne, prometne, oskrbne in druge infrastrukture ter tako obvarovali ostale kmetijske površine.

Načrt bi lahko speljali le s spremembo kategorizacije kmetijskih zemljišč, na katero pa občinska kmetijsko zemljiška skupnost doslej ni pristajala. Bo popustila danes, ko občinski izvršni svet pričakuje, da obrazloži vzroke vztrajanja? Bomo videli. Pogajanje bo težavno, čeprav je res, da je Kamnitnik zaradi dolgo načrtovane gradnje razparceliran in kot tak za kmetijstvo ne več toliko dragocen.

Težko je biti razsodnik v zadevi, kjer ima vsaka stran svoj prav. Danes pogrevati zgodovino, očitati komurkoli, da se je obnašal preveč ležerno, ko je bil še čas, ne pomaga. Tudi ne obžalovanje poštenosti ob kategorizaciji in razvrstitvi zemljišč, ki so jo v Loki opravljali dosledno po zakonodaji in so zato praktično vsa zemljišča v dolinskem delu občine trajno namenjena za kmetijsko proizvodnjo.

Kakorkoli že, nadaljevanje o Kamnitniku še nekaj časa ni videti konca. Pa bi ga radi videli, takšnega ali drugačnega, zlasti v stanovanjski zadruzi Sora, kjer svojim članom, ki vztrajno čakajo na parcele, ne vedo od-

govoriti, kako dolgo bodo še morali čakati. V najboljšem primeru bo zazidalni načrt za Kamnitnik sprejet 1991. leta, vzporedno z novim srednjeročnim planom.

H. Jelovčan

Boris Bavdek, sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko:

Vsak ima pravico do lastnega mnenja

Kranj, 4. septembra — Ko smo v četrtek spraševali gorenjske partijske sekretarje o tem, kako ocenjujejo Popitovo pismo CK ZKS in Šetinčev odziv, smo za mnenje zaprosili tudi Borisa Bavdka, sekretarja medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko. Ker je izjava v petkovi številki izpadla iz članka »Sveže ideje na zatožni klopi«, jo objavljamo tokrat:

»Tovariš Franc Popit ima seveda pravico, da poda svoje videnje razmer v ZK in v družbi nasploh. Nezadovoljstvo s hitrostjo in kvaliteto prenove ZK, ki je proces, ni samo njegovo. Mislim, da v večini člani ZK nismo zadovoljni z doseženim, vendar pa zato ne more nositi odgovornosti le predsedstvo CK ZKS, ampak vsa vodstva ZK in članstvo sploh. Argumentov, ki jih navaja za svoj odstop, pa seveda ne morem sprejeti. V tem družbenopolitičnem trenutku povzroča njegovo pismo le dodatno polarizacijo; še zlasti njegovo mnenje, da vodi predsedstvo CK ZKS od članstva odtujeno politiko, pa bo v medrepublickih razprtijah sedaj še pogostejše slišati. Tovariš Popit kot izkušen politik to prav gotovo ve. Razprave o njegovem pismu pa bodo znotraj ZK pokazale dejansko stopnjo demokratizacije v ZK, v javnosti nasploh pa bo mogoče izmeriti stopnjo politične kulture Slovencev.»

Družbena stanovanja so za firmo mrtvi kapital

Kranj, septembra - V preteklosti so delovne organizacije ogromno kapitala vložile v gradnjo družbenih stanovanj, toda zadnja leta se te investicije ustavljajo. Za reševanje stanovanjskih potreb delavcev je vse manj sredstev, v veliki meri tudi zato, ker vzdrževanje obstoječega stanovanjskega fonda drago stane, o ekonomskih stanarinih, ki bi v celoti zadoščale za gospodarjenje z družbenimi stanovanji, pa še vedno ni duha ne sluha. Eno od možnosti, da bi napolnili prazne blagajne za reševanje stanovanjskih potreb in hkrati oživili mrtvi kapital, ki ga predstavljajo družbena stanovanja, nameravajo izkoristiti v kranjski Savi. Starejša družbena stanovanja nameravajo namreč odprodati.

Stanovanja v dosmrtno last

V velikem investicijskem zamahu stanovanjskega gospodarstva v preteklih letih je veljalo, da kaže stanovanjske potrebe delavcev reševati z gradnjo družbenih stanovanj. Tudi v Savi je bilo razmerje med družbenimi stanovanji in individualno lastnino 70 proti 30. Kadar firma dodeli družbeno stanovanje, ga navadno da delavcu v dosmrtno last. Verjetnost, da bo stanovanje kdaj dobila nazaj in ta »kapital« obrabala sebi v prid, je majhna. V vsaki delovni organizaciji najbrž obstaja kak primer, ko se je delavec zaposlil drugod, še vedno pa nemoteno stanuje v stanovanju, ki ga mu je dodelila prvotna firma. Veliko je tudi primerov, ko se najemniki preselijo v lastno hišo ali lastniško stanovanje, družbeno stanovanje pa jim še vedno ostane. Mehanizmi za izterjavo tega premoženja so namreč neučinkoviti, kar dokazuje tudi neuspela akcija, ki je pred leti na jugu države potekala pod

geslom »imaš kučo, vrati stan«.

Naša družbena stanovanja torej ne učakajo velikih migracij. Sicer niti niso tako grajena, tudi standard naših stanovanj je večidel isti, tako da stanovalci (bodisi iz statusnih bodisi iz katerikoli drugih nagibov) nimajo kdove kakšne izbire, saj se stanovanja razlikujejo večidel le po starosti in kvadraturi.

Oživljanje mrtvega kapitala

Lastnik družbeno stanovanje torej redkokdaj dobi nazaj. To premoženje vse bolj predstavlja mrtvi kapital. Težko bi rekli, da se jim je v Savi, kjer gospodarijo s 760 družbenimi stanovanji, ta zaloga zataknil v grlu, nedvomno pa se že več let sprašujejo o smiselnosti obstoja tolikšnega družbenega fonda. Zakon je sicer že pred nekaj leti omogočil prodajo družbenega premoženja, vendar so bila ta določila precej toga in nerealna. Odkar pa je lani noveliran zakon pogoje odprodaje stanovanj v družbeni lasti v

večji meri prepustil lastnikom, ki so starejša od 10 let,« nam je povedala Ivica Matko, ki ima v Savi na skrbi vprašanja družbenega standarda. »Nedavno smo objavili oglas o odprodaji, najemniki starejših družbenih stanovanj pa zdaj previdno povprašujejo, pod kakšnimi pogoji bo tekla odprodaja. So dim, da nekaj časa še ne bo velikega zanimanja za odkup družbenih stanovanj, vsaj dokler še ne bodo uveljavljene ekonomske stanarine. Sedanje še vedno predstavljajo okoli 66 odstotkov ekonomske in se povečujejo le skladno z inflacijo. Če bodo v prihodnjih letih vendarle uveljavljene, bodo za marsikatero najemnika večji zaloga kot morebiten odkup stanovanja pod zmernimi pogoji. Sicer pa so naši pogoji pri odprodaji takile: ob nakupu mora kupec položiti gotovino v vrednosti 25 odstotkov od cene stanovanja, medtem ko mu bomo preostalo odtegovali v

obrokih, ki se bodo mesečno valorizirali. Zlasti ob slednjem imajo ljudje pomisleke, saj je ob inflacijskih gibanjih valorizacija nekaj povsem nepredvidljivega: danes se pod na videz ugodnimi pogoji odloči za odkup stanovanja, že prihodnji mesec pa ne veš, kakšen revalorizacijski količnik te čaka. Sicer pa bomo odplačevanje uredili na deset let, čas odplačevanja bomo lahko tudi skrajšali, pač z ozirom na gibanje višine osebnega dohodka. Sicer pa mesečni obrok ne bo mogel biti nižji od mesečne stanarine. Kakšna bo cena posameznih stanovanj, namenjenih odprodaji, je težko govoriti. Ravnamo se po uradni metodologiji ocenjevanja vrednosti stanovanj: izhodišče je cena kvadratnega metra, zmanjšana za amortizacijo, ki se veča s starostjo stanovanj. Odločilno besedo pred odprodajo pa ima sodni cenilec, ki opravi uradno cenitev na dan prodaje. «

Načelo: pomagaj si sam

V Savi je na listi čakajočih na družbena stanovanja več sto ljudi, vendar ni pričakovati, da bodo kmalu prišli do njih. Za nova namreč ni denarja. Z odprodajo starih naj bi pridobili tudi sredstva za reševanje tekočih stanovanjskih potreb. Ni nujno, da ravno za nakup družbenih stanovanj. Zakaj bi jih gradili v nedogled in ljudem v enem samem zamahu doživljenjsko rešili eksistenčni problem, ko jih je morda bolj pametno spodbuditi, da si ga ob delni družbeni pomoči rešijo sami.

D. Z. Žlebir

Komunalni redar za večji red

Tudi v Loki "občinski policaj"

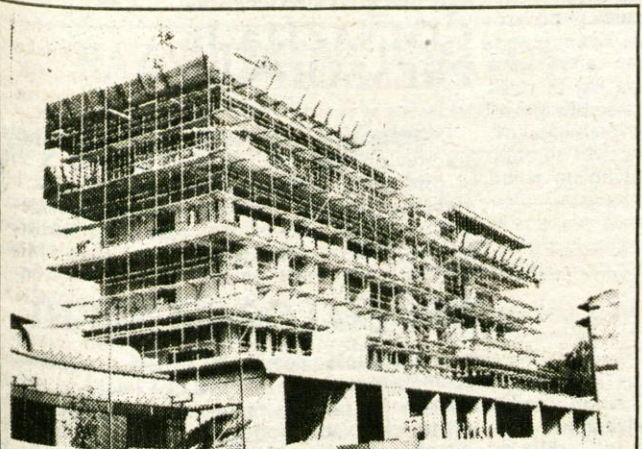
Škofja Loka, 4. septembra - Občinski izvršni svet bo predlagal loškemu "parlamentu" ustanovitev službe komunalnega nadzorstva, tako imenovanega občinskega policaja ali, lepo rečeno, komunalnega redarja. Zgled iz treh gorenjskih občin, kjer ga imajo, obeta, da bo poslej tudi v Škofji Loki večji red pri uresničevanju občinskih predpisov, ki se nanašajo na varstvo zelenih površin, čistočo kraja, parkiranje vozil, zimsko službo, nameščanje reklam in plakatiranja, izobešanje zastav in podobno.

Predlog za komunalnega redarja je pravzaprav nastal na Poštah milice v Škofji Loki, kjer ugotavljajo nenehno naraščanje kršitev občinskih odlokov. Zlasti velik nered je zaradi nepravilnega parkiranja v nekaterih delih Škofje Loke (Novi svet, Mestni trg, Spodnji trg, Šolska ulica in okolica Name). Zadnje čase so miličniki naleteli tudi na več primerov neprimerne zavarovanja psov v naselju Podlubnik.

Razen tega pa miličniki, ki jih je premalo, da bi lahko dosledno nadzorovali (ne)spoštovanje občinskih odlokov (k čemur jih republiška uprava v bistvu niti ne zavezuje, inšpektorjev pa je tudi premalo, da bi bili z vsem na tekočem), v široki paleti možnosti delovanja komunalnega redarja še posebej opozarjajo tudi na številne prestopke Ločanov po Zakonu o sladkovodnem ribištvu, Zakonu o prekrških zoper javni red in mir, Zakonu o varstvu pred hrupom v naravnem in bivalnem okolju, Odloku o poslovnem času v občini.

V občinskem izvršnem svetu so menili, da komunalnega redarja potrebujejo, da pa bo uspešnost te službe odvisna predvsem od človeka, ki ga bodo izbrali. Menili so tudi, da bi se moral, podobno kot drugod na Gorenjskem, večidel financirati sam.

H. Jelovčan

Kranj, avgusta - Nova stavba UNZ Kranj, v kateri bo tudi kranjska postaja milice, nezadržno raste pred našimi očmi. Naložba je poleg kranjskega olimpijskega bazena največja družbena investicija na Gorenjskem. Obetajo, da bo stavba končana in odprta do 13. maja prihodnje leto, za dan varnosti. - Foto: F. Perdan

Še ena nova prodajalna v Kranju

"Cvetka" za otroke in odrasle

Kranj, 28. avgusta - Mladi nas vedno znova presenečajo s svojo neverjetno podjetnostjo in korajžo, saj skoraj vsak dan izvemo, kako je ta ali oni odprl svojo delavnico, svojo trgovino, šel med samostojne trgovske potnike, se lotil tega ali onega samostojnega posla. No, Kranj je na C. Staneta Zagarja 16 dobil trgovino "Cvetka", ki jo je odprla Cveta Kalan, konfekcijski tehnik.

Trgovina je nasproti vrtca Ciciban, v neposredni bližini sodišča, oziroma za trgovino Živil. Našli jo boste zadaj na dvorišču, novo in urejeno ter dobro založeno z otroškimi in najstniškimi športnimi oblačili, posteljino, spodnjim perilom, modnimi oblačili za mlade, dežniki in še čim. Cveta obljublja, da bo v prihodnje tudi sama šivala za svojo trgovino, da bo ponudba še večja, in da se bodo tu dobili tudi unikati. Nekaj med butikom in konfekcijsko trgovino naj bi bil njen lokal.

Če bo šlo? O tem Cveta ne dvomi. Iskala bo vedno cenejše blago, podobno kot ima zdajle menda v Kranju največje posteljino, kajti zaveda se, da bodo tudi njeni kupci gledali na vsak dinar. Taki časi so pač, kaj moreš. Toda človek vendarle mora biti oblečen. In če bo pri njej dobil ceneje, tudi kaj posebnega, kar bo sama sešila, bo prodaja zagotovo šla, razmišlja. Le korajžo je treba imeti in stranki tanko prisluhniti. To pa Cveta zna.

D. Dolenc
Foto: F. Perdan

Denarna injekcija iz združenega štipendijskega sklada

Da bi Iskrini štipendisti ne ostali praznih rok

Kranj, 31. avgusta - Gre za zanimiv, doslej edinstven primer pri nas, ko sklad štipendij združenih sredstev nadomešča združnemu podjetju Telekom (prej Iskra Telematika) denar, potreben za kadrovske štipendije. Resda samo tri mesece, od julija do septembra, vendar injekcija ni neznatna; je enaka kot julijski skupni stroški Telekoma za izplačilo štipendij, ki so znašali okroglo 394 dinarjev. O podaljšanju nadomeščanja kadrovskih štipendij bo odbor za štipendiranje pri skupščini Zveze skupnosti za zaposlovanje Slovenije ponovno razpravljal, če bo to narekoval slab gospodarski položaj v Telekomu.

V Telekomu so že pred šestimi leti začeli intenzivno spreminjati izobrazbeno strukturo zaposlenih, in to zaradi siromašnega kadrovskega zaledja prav s pomočjo podeljevanja kadrovskih štipendij. Tako je v minulem šolskem letu več kot polovica od skupnega števila 682 štipendistov obiskovala višje in visoke šole, predvsem elektrotehničnih in drugih tehniških usmeritev.

Leta 1982 459, leta 1989 682 štipendistov. Skok je očiten, visoko je tudi povprečje, saj na sto zaposlenih v Telekomu pride kar 18,5 štipendista. Pri tem izstopata Iskra Terminali, kjer imajo 28 štipendistov na sto zaposlenih in Sitel z 22 štipendisti na sto delavcev. To je znatno več kot predvideva družbeni dogovor o štipendiranju pa tudi znatno več od kranjskega povprečja, kjer je bilo v prejšnjem šolskem letu sedem kadrovskih štipendistov na sto zaposlenih.

H. Jelovčan

Kranj, avgusta - Petrol se je namesto obnove stare bencinske črpalke na Zlatem polju odločil zgraditi novo, samopostrežno, s katero naj bi se potrojila zmogljivost sedanje. Hkrati se je odprla tudi možnost izgradnje poslovnih prostorov. Z gradnjo, ki jo je prevzelo domače gradbeno podjetje Gradbinec, so začeli že maja, do zime pa naj bi bila končana, vendar se bo verjetno zavlekla. - Foto: F. Perdan

V DELOVNI HALJI

V sezoni traja delavnik ves dan

Ježersko, avgusta - Dobrega pol leta je Stanko Jovanovski zaposlen na bencinski črpalci na Ježerskem, pa je spoznal že vse muhavosti dela v majhnem turističnem kraju. Čez poletje njegov delavnik traja ves dan, čeprav ima malo prometa, čez leto pa ima delo le pet popoldanskih ur.

Stanko Jovanovski je sicer na Ježerskem že 15 let, prej je delal v gostinstvu. Na črpalci, kjer sezonski delavnik ni dosti drugačen, ga je zvalila višja plača. Ta je tudi zadosten motiv, ki ga drži pri novem delu, čeprav je poleti ves dan zdoma. Od osme zjutraj do osme zvečer (z enournim odmorom za kosilo) je na voljo voznikom, ki se ustavljajo na zadnji črpalci pred mejo.

»Med strankami niso le turisti, tod točijo gorivo predvsem domačini.« je povedal Jovanovski. »Precej je traktoristov, pri meni se ustavljajo Alpetourovi avtobusi, vozila Gozdnega gospodarstva in drugi. Poleti se čez dan zvrsti okoli 70 vozil. V povprečju sem imel na dan okoli dve stari milijardi prometa. To je sicer malo, toda črpalca je na Ježerskem kljub nizkemu prometu nepogrešljiva. Včasih se celo zgodi, da me tudi izven delavnika pridejo iskat domov (stanujem v šoli), naj natočim gorivo. Navadno so to turisti, ki jim tik pred mejo zmanjka goriva.«

Stanko Jovanovski bo do konca poletne sezone vse dni na črpalci, tudi ob nedeljah. Toda ta tempo ga ne moti, saj bo kmalu odhajal na delo šele ob dvanajstih in zapiral črpalco ob petih popoldne, pa tudi z nedeljami mu bo prizaneseno.

D. Z. Žlebir
Foto: F. Perdan

uredništvo tel. 21860

PREJELI SMO

VZROKI ZA SEDANJO KRIZO

Čprav sem napovedal drugo temo, že naslov pove o čem bom pisal, preprosto zato, ker je potrebno o tem prej kaj reči. Vzrokov za sedanjo gospodarsko in splošno družbeno krizo v Jugoslaviji je verjetno več, toda med temi je po mojem trdnem prepričanju poglavitni eden: nekompatibilnost ali nezdržljivost pristojnosti. Z Ustavo iz leta 1974, za katero se je slovenska delegacija še posebno zavzemala, so dobile republike in pokrajini večje pristojnosti v gospodarstvu, ki so jih republiški lobiji začeli izkoriščati za izgradnjo številnih, večkrat tudi nepotrebnih tovarn in objektov. Ugodni domači in tuji kreditni pogoji in težnje po avtarkiji je v republikah sprožila pravo investicijsko megalomanijo pa tudi nekontrolirano trošenje posojil, zato so se ta v veliki meri stekala v osebni standard in bogatenje posameznikov. Do sedaj ni še nihče tega bolj temeljito raziskoval in seznanil širšo javnost, še manj pa bil klican na odgovornost; lahko samo ugibamo zakaj?

Dosedanja dogovorna ekonomija je bila le namišljena vzrok. Če bi gospodarstvo ostalo v pristojnosti zveznih organov, ta ne bi bila tako problematična. Škarje so bile v preštevilih rokah, ki so vedno poskušale sebi odrezati večji kos. Dogovori in ukrepi zveznih organov, ki so skušali deliti, so bili le formalni, ker se jih ni nihče držal. Tudi v razvitih zahodnih državah imajo deloma dogovorno ekonomijo, toda škarje ima vedno samo eden, to je tržno gospodarstvo, ki brez pisanih zakonov neusmiljeno in dobro gospodari.

Resnične težave so se začele po zapadlosti tujih posojil; dolžniki zapadlih niso bili sposobni vračati, novih pa ni bilo moč dobiti. Da bi preprečili popolni bankrot, se je morala angažirati zvezna vlada — kot plačnik, oziroma pogajalec za odlok plačila. Navzlic prizadevanjem pa biveš zvezne vlade v takih pogojih (ustavna določila, dogovorna ekonomija, zaprtost tržišča, carinski predpisi itd.) niso mogle biti uspešne. Več desetletij trajajoča zakonomanija je zgradila

sistemsko ureditev, ki je ni bilo moč spremeniti čez noč kljub očitnim pomanjkljivostim. Spominim se prejšnjih deviznih predpisov, ki so bili za uvoznike ugodnejši kot v zadnjem desetletju, ko so bili poostreni na zahteve iz gospodarstva. Zakoni in predpisi, ki so jih v prejšnjem obdobju sprejemale republiške in zvezne skupščine, nikoli niso štili človeka kot potrošnika, enako so se obnašali tudi voditelji od občin do federacije, ker niso zatirali monopolov in so jih celo podpirali, zato je prišlo do razkroja enotnega jugoslovanskega tržišča in sedanjih cenovnih neskladij, o čemer bom pisal več prihodnjic.

Stane Rakovec
Slap 23
Tržič

KADAR SE DRUŽBA NE OZRE NAOBKROG...

Vasica Gozd nad Križami pri Tržiču. Le med Tržičani je ne pozna. Tudi ostalim, predvsem planincem ime domače zveni v ušesih. Le komu od obiskovalcev izpred desetih, dvajsetih let kot tudi sedaj ni znano gostoljubje ter prijaznost vaščanov. Neredko slišimo: »Smo bili v Gozdu na masovneku«, ter »naslednji teden ne smemo falit, so koline v Gozdu«, ali pa... »sram naj jih bo, Gojzane, še ceste ne znajo zrihtati«. Vaščani vedo povedati, da je bila cesta v letih vojne boljša kot danes. Še do pred dvema letoma je KS Križe imela delavca, ali bolje rečeno vaščana, ki je skrbel za to cesto. Ker pa je bilo dela »preveč« za tisti »tringelt«, je cesta ostala sama z zamašeni odtoki, z neštetimi rebri, dokončno podoba pa je dobila v zadnjem mesecu dni ob obilnih padavinah. Rečeno je, da bo odsek ceste, ki je najbolj kritičen zamenjal nov odsek. Zato Krajevno skupnost tudi ne skrbi preveč, v kakšnem stanju je cesta sedaj. Zagotovo pa bomo našli nekaj dni pred proslavo ob obletnici požiga vasi Gozd na cesti enega, mogoče dva delavca komunalnega podjetja z lopatami ob nekaj kubikih navoženega pe-

ska. Pesek se raztrese po največjih jamah, poravna in cesta čaka na dan praznika. Čaka na prvi dež, ko bo spet taka kot teden dni nazaj. Na pobudo vaščanke, naj bodo vendar ti prazniki ceste bolj pogosti, ter kvalitetnejši, kar je želja vseh vaščanov ter planincev PD Križe, je bil dan kratek odgovor: »Saj imate vendar planince, pa tudi vi lahko prime- te za delo«. Lahko! In tako je tudi bilo. V soboto jutraj smo se planinci navkljub obilici del pri pripravah za gradnjo nove koče na Kriški Gori zagnali na najbolj kritičen del ceste, v katerem sta ostali že dve izpušni cevi od avtomobilov. Dela je bilo dosti za vse. Prišla je tudi pomoč iz vasi, Katra in Viktor sta vihtela orodje, da je bilo veselje pogledati, Stefan pa nas je nagradil s steklenico dobre kapljice. Tudi pesmi ni manjkalo po skromni malici. Ob osmih zvečer smo zadnji samokolnico prepeljali na cesto. Nihče ni potožil, da ga vse boli, da je šel dan v nič. Tisti dan, kakor tudi naslednji, ni bilo v zavetišču nič več ljudi kot teden ali dva nazaj. Nekateri so nas spraševali, češ končno se je

Krajevna skupnost KRIŽE potrudila in usposobila cesto. Ne, ceste NI usposobila Krajevna skupnost KRIŽE, čeprav je to njena dolžnost, ceste je usposobila nesebičnost, dobra volja ter skupni interes skupinice planincev ter vaščanov Gozda. Krajevni skupnosti Križe pa samo tole: Dvomimo v povečan obisk ter s tem finančni skok zaradi popravljenega odseka. Prej obratno, saj tudi osem večerij ter pol zaboja piva v naši lastni hiši ni zastoj. Dvomimo tudi, da se bo končno rešil večni problem vzdrževanja ceste. Skoraj pa smo prepričani, da se bomo oktobra ob prazniku naših krajevnih skupnosti tovariško srečali v Gozdu, zastave bodo plapolale, slavnostni govornik bo povedal, kako zvonijo telefoni, na koncu pa bodo za vse udeležence na mizi pristne tržiške bržole. Pa kako bodo tekline, saj se dodobra namučijo, da pridejo sem gor po teh luknjah. Pa bodo res tekline?

UO PD KRIŽE
Predsednik:
Ivan Likar

ALPETOUR

64220 Škofja Loka
Titov trg 4/b

SOZD ALPETOUR ŠKOFJA LOKA ponovno razpisuje na podlagi sklepa delavskega sveta CREINA ALPETOUR, DO za proizvodnjo in servisiranje kmetijske mehanizacije Kranj, dela in naloge

PREDSEDNIKA KOLEKTIVNEGA POSLOVODNEGA ORGANA DO CREINA (ni releksija)

Poleg pogojev, predpisanih v 487. čl. ZZZ in pogojev iz družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo VII. stopnjo (visoko) ali VI. stopnjo (višjo) strokovne izobrazbe tehnične, organizacijske, ekonomske ali druge ustrezne smeri,
- 3 ali 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- aktivno znanje nemškega ali angleškega jezika,
- zaželeno ZTR.

Za opravljanje razpisanih del in nalog bo izbran kandidat imenovan za 4 leta z možnostjo ponovnega kandidiranja.

Pisne ponudbe z opisom dosedanjih delovnih izkušenj in dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev naj kandidati dostavi v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: SOZD ALPETOUR Škofja Loka, Titov trg 4 b, kadrovski sektor, z oznako »za razpisno komisijo«. Delavski svet bo o izbiri kandidata odločil v 60 dneh po razpisnem roku. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po izbiri.

TERMO

64220 ŠKOFJA LOKA, Trata 32

Objavlja prosta dela in naloge

REFERENT IZVOZA IN UVOZA

Pogoji: VI. stopnja izobrazbe ekonomske, komercialne ali tehnične usmeritve
1 leto delovnih izkušenj na podobnih delih
aktivno znanje enega in pasivno znanje drugega jezika zahodnega tržnega področja.

Delo se opravlja v Škofji Loki. Delovno razmerje se sklne za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: TERMO Škofja Loka, Trata 32, 64220 Škofja Loka. Za informacije lahko pokličete na telefon (064) 631-151.

TEHTNICA ŽELEZNIKI
Podjetje precizne mehanike in elektronike
Na plavžu 79
64228 Železniki

Vabi k sodelovanju

1. SAMOSTOJNEGA KOMERCIALISTA ZA TUJI TRG

Pogoj: visoka ali višja izobrazba ustrezne smeri, aktivno znanje nemškega jezika (zaželeno zunanjetrgovinska registracija)

2. SAMOSTOJNEGA RAZVOJNEGA INŽENIRJA

pogoj: visoka ali višja izobrazba, smer strojni inženir.

S kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene prijave se v osmih dneh od dneva objave pošljejo na zgornji naslov.

Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili najkasneje v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

ZR

INŠTITUT ZORAN RANT p.o.
ŠKOFJA LOKA
Kidričeva 66/a

Komisija za delovna razmerja objavlja dela in naloge v Razvoju na področju hlajenja, ogrevanja in klimatizacije in sicer

1 dipl. ing. ELEKTROTEHNIKE

za področje regulacije in krmiljenja ter projektiranje, zaželen strokovni izpit ter najmanj 5 let delovnih izkušenj

1 dipl. ing. STROJNIŠTVA

za področje razvoja in konstruiranja posebnih naprav z najmanj 5 let delovnih izkušenj.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi prostih del in nalog. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

Kranjske zgodbe skozi stoletja

(uvod k podlistku Franca Puharja-Acija)

1. avgusta-ob kranjskem občinskem prazniku smo objavili začetek Kranjskih zgodb iz tega stoletja, avtorja Franca Puharja-Acija. Takrat smo tudi obljubili, da bomo z nadaljevanjem oziroma objavljanjem začeli takoj po izteku sedanjega podlistka. Danes tako začenjamo z objavljanjem tega precej obsežnega, vendar vsekakor zelo zanimivega in skozi utrinke na dokumentaren način obdelanega gradiva iz tega stoletja.

Uredništvo

Leta 1901

PROTI JAVNI RAZSVETLJAVI V MESTU

Lastnik elektrarne na Kokri Kreuzberger je občini ponudil, da bo postavil drogeve in napeljal žico za javno razsvetlavo v mestu. Na seji občine so 6. novembra 1901 to ponudbo zavrnili z izgovorom, da bo občina naredila lastno elektrarno ob Savi. Pa je nikoli ni.

Da so bili kranjski občinski možje »zaplan-kani«, potrjujejo podatki, da so imeli v Škofji Loki javno razsvetlavo v mestu že od l. 1894 dalje, v Mariboru je na Grajskem trgu javna električna luč svetila že od leta 1888. Celo v Postojnski jami je zasijala električna luč že leta 1884. V Kranju pa nič. Pa to ni bila prva ponudba. Že leta 1893 je Majdič ponujal javno razsvetlavo za mesto iz svoje elektrarne v mlinu. Tudi to dokazuje, da je bilo središče Gorenjske najbolj nazadnjaško. Le modrovali so po številnih gostilnah in se upirali vsakemu napredku.

ŠIVALNI STROJ»SINGER«

Šivalni stroji »Singer« so kot novost na pohodu v Evropi. Tudi v Kranju ne bo več gospodinje ali šivilje brez njega. Firma priredi oktobra v Kranju 14 dnevni tečaj za umetno vezenje. Tečaj je brezplačen.

Prijavite se v gostilni Mayr na glavnem trgu. Poleg tečaja bo tudi razstava o sledečem: pisano vezenje, vezenje z vrpco in vezenje z monogramom.

Tak je bil oglas v »Gorenjcu« 26. oktobra 1901. Danes se proizvajalcem raznih novosti tak način reklame ne splača ali ne zdi potreben.

OBSODBA S PRIŽNICE

Dr. Tavčar je imel prav, ko je dejal, da je Gorenjska preveč klerikalna za tako napreden list, kot je »Gorenjec«. To je dokazal marca 1901 dekan Koblar, ki je s prižnice med nedeljsko mašo napadel časopis. Vernim Kranjčanom je dejal, naj ga ne berejo več.

Pridigo g. dekana so vaški župniki vzeli kot ukaz. Župnik Mikš iz Trstenika je prišel v Kranj v znano gostilno. Videč na mizi ležati časopis »Slovenski narod« in »Gorenjec« je vstal in dejal natakari: »V to gostilno me ne bo več.«

Z ZDRUŽENIMI MOČMI PORAZEN VOJAŠKI NABOR

V št. 27. dn 6. julija 1901 je v »Gorenjcu« pisalo o izidu zadnjih občinskih volitev.

Dne 5. julija 1901 so se zbrali izvoljeni odborniki in izvolili za župana g. Karla Šavnika, cesarskega svetnika. Novi župan je odbornike in svetovalce pozval z geslom VIRIBUS — UNITIS (z združenimi močmi). Torej je uporabil geslo presvitlega cesarja Franca Jožefa. Žal v Kranju župan Šavnik moči ni mogel združiti. Zaradi tega pa Kranj tudi ni napredoval tako kot nekatera druga mesta. Torej tudi lepo geslo nič ne pomaga, tudi danes ne.

KONČNO SKUPNI BIKI

Spori med občino Kranj in Stražišče se vlečejo že stoletje in več. Nova železnica je povzročila nove spore. Železniška postaja Kranj je spadala pod občino Stražišče, bremena za vzdrževanje dovozov in okolice postaje pa naj bi nosil Kranj. Taka in podobna nesoglasja so bila presežena le pri uporabi skupnih bikov-plemenjakov. Na seji občine Kranj 29. novembra 1901 so objavili soglasje z občino Stražišče. Končno je bil vsaj pri bikih dosežen sporazum.

Leta 1902

ELEKTRIČNA ŽELEZNICA

Tvrdba Kurt Bauer je občini Kranj izročila ponudbo za gradnjo električne železnice iz Kranja čez Predoslje, Luže, Velesovo in Cerklje do Kamnika. Podjetnik založi polovico investicijskih stroškov sam, ostalo naj bi dala občina. Na seji 21. marca 1902 so odborniki to ponudbo zavrnili, češ da imajo v Kranju druge investicije. Šlo je za vodovod iz Čemšenika.

V Gorenjcu je bil 26. aprila 1902 objavljen neuspeh vojaškega nabora v Kranju. Nabor je trajal 3 dni, rezultati pa so bili taki: dne 24. aprila 149 nabornikov — 52 potrjenih dne 25. aprila 177 nabornikov — 52 potrjenih dne 26. aprila 138 nabornikov — 31 potrjenih

Naslednji teden je bila naborna komisija v Škofji Loki, kjer je bilo od 312 nabornikov le 91 potrjenih.

Pisec tega članka ugotavlja, da so tako porazni rezultati svojevrstno kazalo velike bede kmečkih otrok. Pomanjkanje hrane in stalno garanje sta glavna vzroka, da so mladi fantje tako šibki, bolani, pohabljeni.

GIMNAZIJA JE PREMAJHNA

Občina je na seji 10. januarja 1902 odobrila graditev prizidka gimnazijskega poslopja. S tem bi pridobili 5 učilnic. Vse stroške prizidka bi plačala občina Kranj. Državni erar naj prevzame kurjavo v Gimnaziji v lastno oskrbo. Prizidek bo stal 24.200 kron, končano pa mora biti do 1. septembra, ko se prične pouk.

ŠKOFJELOŠKI USPEHI

Škofjeloški komunalni uspehi so opozorilo Kranjčanom. Javno razsvetlavo imajo že nekaj let urejeno. Dne 13. septembra 1902 pa je v mesto pritekla voda. Vodovodno društvo je bilo osnovano lani, po enoletnem delu so uspeli. V Kranju se pa le prerekajo. Pa ne toliko na sejah kot po gostilnah. Tako v Kranju ni ne električnih luči, niti pitne vode. Do kdaj tako? Morda jih bo članek v »Gorenjcu« kaj spodbudil. Škoda, da takrat še niso poklanjali »bodeče neže«.

Razmah videotek beležimo tudi na Gorenjskem

V UDOBJU NASLONJAČEV

Ce je še nekaj let nazaj veljalo, da je posedovanje videorekorderja zgolj privilegij premožnejših, lahko danes ugotovimo, da je ta tehnični aparat pristal že v marsikaterem družinskem okolju. S kakšnimi problemi se ukvarjajo videoteke na Gorenjskem?

Hkrati z odpiranjem prvih videotek je menda tudi na Gorenjskem veljalo, da ni bilo dobro preveč glasno razglasiti lastništva videorekorderja, ki si ga je marsikdo pridobil veliko ceneje brez carinskih deklaracij. Čas je prinesel svoje tudi na tem področju in verjetno so si tudi na UNZ-jih prenehali beliti glavo s sezname članov posameznih videotek oziroma vprašanji, kdo vse ima doma napravo, za katero ni plačal državi, kar ji po veljavnih zakonih pripada.

Ob razmahu videotek na Gorenjskem vedno bolj prihajajo do izraza želje zahtevnega potrošnika.

Povsem razumljivo je, da smo večji razmah videotek najprej beležili v večjih jugoslovanskih mestih, sčasoma pa je stvar postala, zanimiva tudi za manjša področja in tako je tudi Gorenjska v zadnjih letih prišla do lepega števila bolj ali slabše založenih praviloma zasebnih prostora s posnetimi filmi. Resnici na ljubo je sicer potrebno dodati, da vam skorajda v vsakem takšnem prostoru nudijo tudi druge storitve, kot so na primer presnemavanje, izposoja playerjev, snemanje z videokamero..., a vendar mnogim ostaja izposoja zgolj videokaset primarna aktivnost.

Dolgo je veljala misel, da je odprtje videoteke pravzaprav eden od najlažjih načinov, kako priti do denarja. Če je mogoče vsaj v začetkih te dejavnosti pri nas vsaj do neke mere veljalo temu pritrditi, seveda danes vedo dobro poučeni povedati, da temu ni več tako. Ob primernem prostoru, ki je večkrat vzlet kar iz okvira domačih, stanovanjskih površin, mora morebitni videotekar seveda priti tudi do ustrezne količine vsaj približno kvalitetno posnetih videokaset. Če gradimo na najnižjem sloju videotekarja, se lahko hkrati zavedamo tudi dejstva, da gre za dejavnost, ki na neki množici ljudi uspeva izkoriščati tudi lagodnost neposredne bližine izposojevalnice.

Andrej Brešar iz videoteke A & D nam je ob tem povedal: "Res je, da tvori osnovo strank neposredni okoliš videoteke, kar je seveda tudi povsem razumljivo. Vedno bolj pa se pozna, da postaja video pri marsikom takorekoč dnevna navada in takšne stranke hočejo kvalitetne in vedno nove naslove. Konkurence pri videotekah se ne gre preveč bati, naj konec koncev tudi na tem področju prevladajo trg in najboljši ponudniki."

Njegov kolega Dušan Rozman ga je dopolnil: "Da lahko govorimo o zaslužku, se mora po moji oceni vsaka videokaseta izposoditi najmanj dvajsetkrat, kar pa seveda ni tako majhno število in ob ostalem razumeva, da mora imeti videotekar ob kvalitetnih kopijah tudi same kasete kvalitetne, vse to pa se

pozna na cenah. Menim, da je za resnično dobro poslovanje in širok izbor potrebno v omarah videoteke zbrati kar blizu 1000 filmskih naslovov."

Andrej Šetina iz Carniuma: "Naš status je v primerjavi z večino drugih gorenjskih videotek drugačen, kajti gre za društvo, kjer je video zgolj eno od delovnih področij. Glede na našo nekomercialno usmerjenost nam

dela največje preglavice problem, ker je zelo težko dobiti na video stare filme. Mišlim, da bo področje videa pri nas, ne glede na morebitne zakonske spremembe, postalo stalnica."

Ko smo zavrteli nekaj telefonskih številk in kratko povprašali tudi nekaj drugih lastnikov gorenjskih videotek, so nam večinoma odgovarjali, da se ne bojijo pretiranih zakonskih posegov na to področje. Če pa bo do njih vseeno prišlo, bo po eni strani narasla cena izposojevalnin, po drugi strani pa se bo pač tržišče prilagodilo novim razmeram.

Kot so nam povedali, se še vedno najboljše kopije dobijo pri Zvinku v Beogradu, lepo pa ga dopolnjuje tudi ponudba zagrebškega Faksa. Posel se je v določeni meri že prenesel tudi v Ljubljano, zatorej ni čudno, če del gorenjskih videotekarjev kupuje svojo robo kar v ožji domovini. Po prazne kasete se seveda še vedno hodi preko meje, menda pa ta čas največjo trpežnost zagotavljajo ameriške PDM, hongkonški SKC in pa serija "klasične" - Kodak, Fuji...

V katero videoteko boste zavili, je seveda predvsem vaš problem, želimo pa vas opozoriti, da tudi Gorenjska že premore kup napisov, ki označujejo izposojevalnice videokaset in se ob zanemarjeni komoditeti včasih le velja malo pozanimati, kakšni so pogoji in ponudba pri sosedu.

V. B.

Za ljubitelje koncertov

BAROČNA GLASBA

Nova akcija v okviru poletnih Kieselsteinskih prireditev

V okviru Kieselsteinskih prireditev, ki jih letos prireja Zveza kulturnih organizacij Kranj, bo v petek, 8. septembra, ob 20.15 zanimiv koncert v župnijski cerkvi Kranj. Dela baročnih skladateljev: Schütz, Vivaldi, Caldare, Händla, Corellija, Glucka, Veracini in Bacha, bodo izvajali: violinistka Vera Belič, baritonist Miha Plajbes in organistka Cecilija Kobal. Program koncerta je pester in nudi tako po izboru skladb, kot tudi izvajalski sestavi precejšnjo poudarjalno novost. Ker ob samem koncertu ne bo priložnosti, predstavimo soliste: Vera Belič in Miha Plajbes sta nekdanja učenca Glasbene šole Kranj; s Cecilijo Kobal pa so si bili sošolci na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Tako je violinistka Vera Belič končala študij na AG pri prof. Pfeiferju, nato pa nadaljevala študij še na Dunaju in Lucernu pri prof. Schneiderhanu. Je namestnica koncertnega mojstra v orkestru Slovenske filharmonije. Cecilija Kobal je študirala orgle v Zagrebu, v Ljubljani pri prof. Bergantu, izpopolnjevala pa se je tudi v Avstriji pri prof. Brucknerju. Deluje kot glasbeni pedagog v Ljubljani. Baritonist Miha Plajbes je po študiju solopetja pri prof. Majdičeviću in Hajdarevičevih diplomiral na AG pri prof. Evi Novšak-Houški. Je tudi dolgoletni član Komornega zbora RTV Ljubljana, opravlja pa delo strokovnega sodelavca za glasbeno dejavnost pri ZKO Kranj.

Iz kranjskih galerij

RAZNOLIKOST POJAVOV

V kleti Prešernove hiše v Kranju se počasi izteka razstava fotografij Jožeta Zaplotnika

V kletnem razstavišču Prešernove hiše v Kranju je znani kranjski fotograf Jože Zaplotnik pripravil izbor svojih fotografij del predvsem z namenom, da predstavi obiskovalcem nove oblike povečav barvnih diapozitivov s pomočjo fotokopirnega aparata. Le-te so bile zaradi visokih stroškov normalnega postopka interesantom doslej skoraj nedosegljive.

Kot predloge povečavam služijo avtorju dia posnetki, ki tematsko obravnavajo gorenjsko pokrajino, njene spomenike in naravne posebnosti in so prikladni tudi za različne oblike turistične in druge propagande. Obenem kažejo avtorjev smisel za kompozicijsko gradnjo, dojemljivost za raznolikost svetlobnih in barvnih pojavov in fotografski liki in iznajdljivost pri iskanju in izboru motiva.

Jože Zaplotnik ima status svobodnega kulturnega delavca in se ukvarja s propagandno in industrijsko fotografijo, s pripravo fotografskega gradiva za različne edicije, televizijo in druge potrebe.

Cene Avguštin

Pod drobnogledom kritike

NEVARNE IGRE

Režija: David Mamet; Gl. vloge: Lindsay Crouse, Joe Mantegna

Lindsay Crouse, junakinja filma, je psihoanalitičarka. Deluje povsem neženstveno: nosi obleke strogih krojev in resnobnih barv, moško ostriženo frizuro, šminka je neopazna, obnaša se samozavestno, resno, veliko dela in kadi. Sprašuje se o smislu svoje stroke, češ ali bolnikom resnično lahko pomagamo? Včasih se ji v pogovoru zarezajo nerazložljivi besedni lapsusi...

Skratka, oseba godna za psihoanalizo. Za temeljit pretres tistega, kar je, pa tega še ne ve in tistega, kar bi želela biti, pa ne ve, kako.

Pod pretvezo pomoči enemu svojih bolnikov, vstopi v Hišo iger, mračne luknje, polno kvartopircev, prevarantov in kriminalcev. Psihoanalitično bi se temu reklo, da prestopi prag svoje podzvesti. Seveda jo ta svet hitro zasvoji.

Igralci-prevaranti ji ves čas igre dajejo vedeti, da je ona tu le gledalec, statist, na kar ona nasede, izkaže pa se, da je edino ona glavni zastavek, da se vse vrte okoli nje in zaradi nje. Najprej ji zaradi zaupljivosti pustijo »spregledati« njihovo potegavščino, nato jo šarmirajo z odkrivanjem malih trikov, vse do odhoda enega izmed članov skupine prevarantov z njo v posteljo. Neopazno potegnjena v vrtnec iluzij in prevar opazja tudi v sebi nova občutja, spoznanja in reakcije.

Na vse, kar se okoli nje dogaja gleda kot psihoanalitik, v resnici pa je bolnik. Nasedla je igri: iluzijo je vzela zares, kot vrsta njenih bolnikov pred njo.

In ko jo igralec prevarano, okradeno in ponižano, izžamejo in izpljunejo, ji v svojem spoznanju, da je nasedla, ne preostane drugega, kot da se še naprej pretvarja, da igra ni igra in da je ni konec, ampak da se še naprej dela, kot da gre zares. Ravno v tej točki pa je psihoanaliza močnejša od praktičnih ved.

Na koncu torej naša junakinja, ne samo, da se smeji in nosi živahno potiskane cvetlične vzorce, ampak tudi krade. Še ena zmaga psihoanalize.

Ocena: 4 (od 1 do 5)

S. Z.

POLETNI UTRIP

Iz kranjskega Prešernovega gledališča smo dobili obvestilo, da so že pričeli z vpisom abonmajev za novo sezono. Vpisovanje bo potekalo vse do 15. septembra, z izjemo sobote in nedelje, vsak dan od 8. do 12. ure in od 14. do 16. ure v avli gledališča - vhod iz Titovega trga, kjer boste dobili tudi vse ostale informacije.

V času blejskega svetovnega veslaškega prvenstva se bo zvrstila tudi vrsta kulturnih dogodkov - danes, v torek, 5. septembra bo ob 20. uri v Modni hiši Pristava koncert okteta LIP, jutri bodo ob 21. uri v Festivalni dvorani nastopili člani folklorne skupine Šota. V četrtek pa bo v trgovskem centru igral od 21. ure naprej kranjski Adria Dixieland band.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše se predstavlja akademski slikar Daniel Demšar, v kletnih prostorih pa so na ogled barvne fotografije Jožeta Zaplotnika.

V Mestni hiši si lahko ogledate razstavo Gorenjski kraji in ljudje v fotografiji IV. (obdobje po drugi svetovni vojni).

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je do 26. avgusta na ogled razstava Romanska arhitektura na Slovenskem. V razstavnem salonu Dolik razstavlja svoja dela slikar Branko Čušina, član Dolika.

RADOVLJICA - V galeriji Šivčeve hiše razstavlja akademski kipar Janez Lenassi. Preko ceste, v fotogaleriji Pasaža v graščini je možnost ogleda fotografij Jare Miševića iz FK Tržič na temo "Kraške diagonale". V prostorih SO Radovljica razstavlja akademski slikar Polde Oblak.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja na Mestnem trgu razstavlja grafike študentje Akademije za likovno umetnost iz Ljubljane.

TRŽIČ - V Kurnikovi hiši so na ogled dela, ki so nastala na tradicionalnem Ex tempore, ob šušarski nedelji.

BLEJ - V galeriji Mozaik (Almira grad Grimšče) so pripravili novo razstavo. Gre za grafike nestorja slovenskih likovnih umetnikov Božidarja Jakca. Razstava bo odprta do 15. septembra vsak dan (razen ponedeljka) od 10. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

KAMNIK - V razstavišču Veronika je na ogled retrospektivna razstava risb in akvarelov Bogdana Potnika - "Kronika življenjske radosti". Razstava bo odprta vsak dan do 17. septembra od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah le dopoldne.

Kranj je dobil novo galerijo

GABI - VEČ KOT DELAVNICA

Kranj, septembra - Že vrsto let je na Trubarjevem trgu delovala mala Bitenčeva delavnica za okvirjanje slik, pred kratkim pa se je preselila v nove prostore na Mohorjevem klancu, na Vodopivčevu 3, kjer je nastal pravi salon okvirov GABI. Tu ne bo le delavnica, temveč tudi razstaveni prostor, nekakšna nova mala galerija gorenjskih slikarjev, še ena možnost predstavitve njihovih del.

Vsak poznavalec dobro ve, da slika prav zaživi šele v pravem okviru. Mojster Janez Bitenc, ki je v svoje delo uvedel sina Roberta, je s svojo tankočutnostjo, veliko skrbjo in izredno estetsko občutljivostjo s svojim uokvirjanjem slik zaslovel ne le po Kranju, temveč tudi po vsej Gorenjski in Sloveniji. Od povsod danes prihajajo naročila. V novih prostorih v stari Mohorjevi hiši pa je pridobil dovolj prostora, da bo tu lahko tudi stalna razstava slik raznih slikarjev v njegovih okvirih. Ne le, da si bo naročnik zdaj lažje izbral pravi okvir za svojo sliko, tu bo podan nekakšen pregled, kaj tisti trenutek delajo gorenjski likovniki, tu bodo tudi občasne razstave del posameznih slikarjev, uokvirjenih v Bitenčeve okvire.

Podpis k sliki: Nova možnost za predstavitev slikarskih del bo salon okvirov GABI v Mohorjevem klancu v Kranju, ki ga vodi Robert Bitenc. - Foto: D. Dolenc

Prva taka razstava bo odprta že v petek, 8. septembra, ko bodo v počastitev praznika krajevnega skupnosti Kranj - Center tu odprli razstavo del pokojnega kranjskega slikarja Ljuba Ravnikarja.

Slika in besedilo: D. Dolenc

SABIRA HAJDAREVIČ V ROGAŠKI SLATINI

Rogaška slatina, 29. avgusta - Zna na kranjska mezosopranistka Sabira Hajdarevič je pretekli torkel v spremljavi mladega pianista Hinka Hasa v okviru rogaških poletnih prireditev pela v kristalni dvorani zdravilišča Rogaska slatina.

Številne goste tega znanega slovenskega zdravilišča je navdušila s samospevi Richarda Straussa in

Johannesa Brahmsa v prvem delu, ter z arijami iz oper Carmen, Samson in Dalila, Gioconda in Porgy in Bess v drugem delu.

Trenutno pa umetnica snema svojo prvo ploščo za Helidon.

Foto: D. Dolenc

ureja VINE BEŠTER

POSKUSIMO ŠE ME

Korenje v smetanovi omaki

300 g majhnih korenčkov, sol, 60 g masla, 2 dl kisle smetane, 60 g sirčka, peteršilj, koprovi listi, 1 majhen gomolj zelene, curry.
Korenje skuhamo v slani vodi, zelo majhne korenčke lahko kuhamo cele, večje pa narežemo na primerne kose. Nato nastrgamo zeleno, sesekljamo peteršilj in koper in vse dobro premešamo s smetano, sirčkom in raztopljenim maslom. Posolimo in začini-mo. Nazadnje primešamo kuhano in odcejeno korenje.

Paradižnikova omaka s sirom

50 g masla, 40 g cele ali črne moke, 1/2 l paradižnikovega soka, 4 žlice nastrganega sira, sol, poper, krebuljica, kreša.
Moko suho pražimo v ponvi, da blede zarumeni. Med mešanjem prilivamo hladen paradižnikov sok. Sok iz olupljenega, v mešalniku zmletga paradižnika napravimo sami. Uporabimo lahko tudi razredčen paradižnikov ketchup, sok ali domačo mezgo. Primešamo nastrgan sir in začimbe. Kuhamo še nekaj minut, da se sir stopi. Sveže sesekljano krebuljico in krešo primešamo šele potem, ko je omaka že pripravljena. Z omako prelujemo preprosto skuhano zelenjavo.

Stročji bob s šatrajem in limono

600 g boba v stročju, 2 žlici masla, malo vode, sol, šatraj, melisa, 2 žlici limoninega soka.
Mlad bob pripravimo v stročju, če je to še mehko, sicer ga izluščimo. V plitvi kozici raztopimo maslo, nanj stresemo bob v stročju in premešamo. Prilijemo malo vode, solimo, začimo in dušimo 10 minut. Preden ponudimo, prilijemo limonin sok.

Bob v smetani

500 g mladega oluščene boba, sol, 2 dl kisle smetane, 1 žlica masla, drobnjak.
Bob skuhamo v slani vodi in odcedimo. Polijemo ga s stopljenim maslom in kislo smetano ter potresemo s sesekljanim drobnjakom.

TA MESEC NA VRTU

Zimsko solato pridelujemo le tam, kjer so tla srednje težka in ne premokra. Tudi zimsko solato dajemo na setvene gredice na prosto. Sejati moramo dovolj redko in predvsem zelo enakomerno. Na m2 potrebujemo komaj 1 g lahkega in in drobnega semena. Sejati je treba pravočasno, to pa je v mnogočem odvisno od vremena. Zato je včasih najbolj uspešna zgodnja setev, drugič spet pozna. Najzanesljiveje je, če sejemo v več obdobjih. Na splošno pa se obnese, če sejemo zimsko solato v prvi polovici septembra.

Tudi motovilec moramo sejati vsaj do srede septembra.

Slika za počitniški album

Kranjčani Roman, Silvo, Andrej in Matej so se med počitnicami dobro znašli. Zakrpali so ogromne savske zračnice in jo v najhujši poletni vročini mahili h Kokri. Pravi užitek se je bilo vozariti po hladni reki. - Foto: F. Perdan

Psička Kaja

Psička Kaja vedno nagaja, uide pod kozolec, da je ne počti lovec. Psička Kaja vedno nagaja. Gre v gnečo, ima pa le srečo. Miši ne opsuje, mačke podi in misli, da je poglavar pri hiši. Enkrat je spravila človeka na drog, lajala vanj in hodila okrog, da mu je šlo že kar na jok.

Neža Buh, 1. a r. OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas

Najstniška

Nekaj v tvojih je obeh, da me kot magnet privlači; nekaj v tvojih je obeh, kar ni moč opisati.

Sta se srečala pogleda pa je v srcu zagorelo; v mojem srcu je praznino napolnilo s skladovino.

Pa, ah, ko ni dolgo trajalo, pa se spet je ohladilo; saj ljubezen najstniška se zlomi kot ravnilo.

Ksenija Šajn, 6. f r. OŠ Franceta Prešerna Kranj

Papagajček Kiki

Nekega dne sem brskala po kasetah in naletela na kaseto, ki je še nisem videla. Šla sem po kasetofon in jo zavrtela. Začudila sem se, ko sem poslušala, da je nekdo govoril: "Dobro jutro, dobro jutro in kavico pil, kavico ter srček zlat, srček zlat," in še mnogo drugih zanimivih reči. Vprašala sem se, kdo bi lahko to bil. Poklicala sem mamico in jo prosila, naj mi pove kaj več o tej kaseti. Rekla je: "Ko si bila še čisto majhna, smo imeli papagajčka Kikija. Bil je snežno bel in prav prijazen. Znal je govoriti in imel te je zelo rad. Ko si hodila, ti je velikokrat priletel na rame in ti dal poljubčka." Šla sem v sobo in napisala o njem pesmico. Vstopila je mamica in mi še rekla: "Naj ti ne pozabim povedati, da, kadar se je razjezil, je rekel o hudič." Hitro sem vzela list in pripisala na koncu... ko ujezil se je, pa je rekel o hudič! Pesem mi je ugajala. Ati mi je kasneje povedal, da je Kiki nekega dne ušel. Takrat mi je bilo zelo hudo in sem ga še dolgo pogrešala.

Monika Tavčar, 4. d r. OŠ Petra Kavčiča Škofja Loka

MODA

Črte so vedno modne, elegantne, posebno še, če so v sivem ali črnem. Če pa volneni flaneli dodamo še čipko in gumbje iz biserovine, smo oblačene za vse slovesne priložnosti, čeprav je kraj obleke športen, saj ima celo z našitki nakazane žepe na krilu in gornjem delu. Taka je pač moda. Muha-sta pa vendar tako vabljiva...

PET MINUT ZA BOLJŠI VIDEZ

Boleče mehurčke v ustih, ki včasih vzamejo človeku celo tek, spirajte s prevretkom iz slezenovca ali sleza, ki pomirjata. Isti zdravilni učinek dosežete, če splakujete usta s prevretkom iz timijana, žajblja in robidovih listov. Pri zobni gnilobi si lahko natrete dlesni z limoninim ali česnovim sokom in vaš smehljaj bo kmalu spet naraven in neprisiljen.

Sploh bi limonino lupino lahko več uporabljali. Kadar vam ostane in si ne zdrnete z njo rok ali obraza, si z njo drgnite zobe. Limona obeli zobe in okrepi zobno maso. Prav tako učinkuje tudi neolupljeno jabolko, če pogumno ugriznemo vanj. Jabolko razkužuje zobe in zmasira zobno meso. Najbolje je, da zvečer pred spanjem pojedete neolupljeno jabolko, ne ližite pa bonbonov, ki pospešujejo zobno gnilobo! Saj veste, lepi zobje naredi obraz mladosten in danes, ko je zelo napredovala zobna tehnika, si nihče ne more več dovoliti smehljaja, ki bi razkril luknje v zobovju ali piškave in rumene zobe.

IZ ŠOLSKIH KLOPI

Pustolovščina

"Bom pa šla s tabo na železniško postajo, če že moram! Samo če bo strojevodja kakšen zoprni stari, ti vnaprej povem, da se bom samo na petah zasukala. Za nič na svetu ne bom prosila kakšnega važnega dedca, da ti dovoli ogledati si notranjost lokomotive!" je mamica lokomotiva vrste 06-018, imenovana Borsig, ki so jo leta 1930 izdelali v Berlinu, sem strokovno pojasnil.

"Saj me je kar groza teh ogromnih koles," je zašepetala mamica, ko sva se približala puhačemu orjaku. "Jaz že ne bi upala po teh navpičnih stopniščih zlesti v mašino," je preplašeno dodala. Stvar je rešil strojevodja, ki je vedrega in prijaznega obraza pogledal skozi okence strojevodniške kabine.

"No, mamca, vam je všeč? Bi si rada ogledala, kako je tu zgoraj? Kar povzpni se!" je prek nasmejanih ustnic povabil.

Mamica je prav trapasto rekla, da ne upa po štengah, je previsoko, pa jo je strojevodja brž opogumil: "Le pojdite, le! Kam pa ženska ne pride!"

Meni ni bilo treba dvakrat reči in že sem bil v hlaponu, pa tudi mamica se je - najbrž zaradi hudomušne pripombe - skobacala v tesno črno kabino, ki je nekako spominjala na nekdanjo črno kuhinjo. Kurjač je pravkar v rezervoarček nalival valjno olje, ki bo, tu ogreto, mazalo batnice. Nato je odprl vrata jeklene peči ter z ogenjskim kavljem na dolgem ročaju pričel držati po rešetki, da sta se izločila žlindra in pepel. V peči je žarela žerjavica in vroči valovi zraka so nam buhteli v obraz.

"Boš ti poskusil naložiti nekaj premoga?" me je vprašal kurjač in rade volje sem mu ustregel. Pa ni bilo tako preprosto, kot se je sprva zdelo: lopato s kratkim ročajem in dolгим zajemalom, naloženo s premogom, je bilo treba močno zavihteti proti notranjosti peči. Naložil sem le dve rundi, z ostalimi pa se je spoprijel kurjač.

"Kje pa lokomotiva piska?" je po otročje vprašala mamica strojevodjo Vinka, ki ji je pokazal ročico na desni strani kabine. Mamica je boječje, kot da jo bo kaj ugriznilo, potegnila za vzvod in vlak je precej klavirno zapiskal. Tudi za piskanje je treba imeti občutek, se mi zdi.

"Vidim, da vaju resnično zanima naš vlak," je ugotovil strojevodja. "Pa se peljita z nami do Jesenic, zdaj je prilika!" naju je povabil, ko je videl iskrice v mojih očeh. Oba z mamico sva od nepričakovane sreče onemela, se stisnila v kotiček za strojevodjo in napeta kot struna spremljala priprave na odhod.

Peter Šolar, še pred dvema mesecema osmošolec OŠ Josipa Plemlja Bled

(Spis smo zaradi dolžine nekoliko skrajšali - op. uredništva)

DOMAČI ZDRAVNIK

Bezeg zori

Silno radi imamo čaj iz bezgovega cvetja, zaradi prijetnega vonja ga mešamo tudi med druge čaje, med poznalci pa so zelo cenjene tudi zrele bezgove jagode.

Zrele jagode vsebujejo številne zdravilne snovi, kakor jabolčno kislino, baldrijanovo kislino, čresleno kislino, grenčine, eterična olja, sladkor, vitamine A, B, B1, B2 in C, pa tudi novo odkriti vitamin J. Slednji ima poseben preprečevalni učinek zoper pljučnico in ga je priporočljivo obilno dajati vsem tistim, ki imajo šibka pljuča in ki imajo pljučno jetiko. Posebno veliko je v črnem bezgu vitamina B1, več kakor v špinaci, ločiki, grahu, leči, lešnikih, žitnih kaleh, riževih otrobih kvasu in kislem zelju, ki so posebej znani po tem vitaminu. Ohrani ga tudi po kuhanju. Znano je, da bezgovih jagod ne smemo uživati presnih, temveč le prekuhanje. Bezgovna čežana ni samo slastna jed prijetnega vonja, arome in okusa, temveč je tudi odlično sredstvo za iztrebljanje, kadar zaradi vnetja črevesja ali črevesnih krčev ni priporočljivo jemati močnejšega odvajala. Posebno pri majhnih otrocih je to popolnoma nedolžno in obenem vendar zanesljivo pomagalo za redno iztrebljanje. Zelo koristno je uživati jagode v obliki čežane ali v obliki prekuhanega gosto tekočega soka pri nevalgijah, išiasu in trganju. Kura z jagodovim sokom - jemati je treba le dvakrat 30 g soka na dan, popiti mrzlega ali toplega - bistveno pospešuje zdravljenje teh bolezni.

Ce tako imenovano "bezgovno čežano" - zrele jagode, skuhane z vodo in pretlačene skozi sito - kuhamo z jabolčnimi rezinami in nekoliko osladimo, dobimo juhi podobno jed, ki ne gre le izvrstno v slast - jemo jo lahko mrzlo ali toplo - ampak tudi pospešuje prebavo in čisti kri.

Bezgovna marmelada

Marmelado iz bezgovih jagod toplo priporoča tudi znani francoski zeliščar Messegue, kajti tudi ta je rahlo odvajalna.

Zrele bezgove jagode naberite, svetuje, jim potrgajte peclje in jih skrbno operite, ker so navadno zelo prašne, saj bezeg najraje raste ob poteh.

V posodo za kuhanje dajte samo poldrugi kilogram rjavvega sladkorja na kilogram jagod, potem pa vse skupaj kuhajte na slabem ognju tako dolgo, dokler se sok ne zgosti.

Odlične in poceni marmelade, polne vitaminov, lahko naredite tudi iz drugih divjih jagod: iz borovnic, robidnic in češmina. Robidnice so tako sladke, da jim dodamo sladkorja v enakem razmerju z njihovo težo, drugim jagodam, ki so trpkije, pa moramo dodati poldrugi kilogram sladkorja na kilogram teže.

ureja DANICA DOLENC

REZERVIRANO ZA ZVEZDE

Hi!
Pred kratkim smo ga gledali v Poletni noči kot Taipana v nadaljevanju ODLIČNA HIŠA. Črnolasi lepotec PIERCE BROSAN se je rodil 19. maja 1953. leta v Navanu, County Meath (Severna Irsko). Njegova mati živi na Irskem, oče Tom, s katerim se Pierce ni prav razumel, pa je umrl lani. Svoja mlada leta je Pierce preživel na Irskem, kasneje pa so se preselili v London. Po končani šoli je Pierce začel

obiskovati dramski center in nekajkrat zaigral na gledaliških deskah. Po nekaj neuspešnih letih je dobil ponudbo za glavno vlogo v dokumentarnem filmu MURPHY'S STROKE. Leta 1980 je zopet igral glavno vlogo v mini nadaljevanju THE MANIONS IN AMERICA. Leto pozneje je končno zaslovel s kriminalno serijo REMINGTON STEELE, zaradi katere pa je moral odvrniti vlogo Jamesa Bonda, ki jo je pozneje dobil Timothy Dalton. Pierce je v tej seriji igral pet let!

Kmalu so se vloge in ponudbe kopičile. Zaigral je v seriji NANCY ASTOR, v filmu THE FOURTH PROTOCOL, kjer je Pierce igral agenta KGB, njegov soigralec pa je bil Michael Caine. Nato je prišla vloga v nadaljevanju ODLIČNA HIŠA, v kateri smo čednega Pierca spremljali osem večerov. Ob njem sta zaigrala tudi odlična igralca Deborah Raffin in simpatični Ben Masters. Lani je Pierce posnel akcijski film TAFFIN, njegovo filmsko ljubezen pa je zaigrala plavalas Alison Doody. Letos je posnel nov film z naslovom SLEPAR, ki se dogaja v Indiji.

Pierce je od leta 1977 poročen z igralko Cassandra Harris, s katero ima tudi sina Seana (5). Drugače pa ima Cassandra iz prejšnjega zakona še hčerko Charlotte (15) in sina Christopherja (14). Pierce ima hišo v Malibuju in vilo viktorijanskega stila v Wimbledonu v Veliki Britaniji. Od konjičkov ima najraje nogomet in literaturo.

En šolski pozdrav,

Marjeta

Spet v šolo

Nermino Dizdarevič s Planine pri Kranju smo srečali dan pred ponovnim začetkom pouka, ko je hitela v knjižarno po beležko in barvice. Vse drugo, potrebno za tretji razred, je nakupila že prej.

»Počitnice so bile prijetne, bili smo pri stari mami v Ključu, vendar dovolj dolgo. Rada grem spet v šolo,« je dejala prikupna Nermina. - Foto: F. Perdan

ureja HELENA JELOVČAN

Kmečka ohcet v Kandršah bo v soboto

Štirje pari bodo dahnil svoj "da"

Kandrše, 1. septembra - V gostilni Vidrgar v Kandršah pri Izlakah je vse pripravljeno za kmečko ohcet. Ta znana zasavska gostilna je prva gostilna na Slovenskem in verjetno tudi v Jugoslaviji, ki ima svojo poročno sobo in matično knjigo. To soboto se bodo tu po starih šegah in navadah poročili štirje pari, dva z Gorenjske in dva iz Zasavja.

Pravi podjetnosti gostilničarja Francija Vidrgarja in njegovega zeta Jožeta Žiberta ter resnemu zavzemanju Kulturno prosvetnega društva Mlinše in Turističnega društva Izlake, da bi poživili turizem v prelepi moravski dolini in v Zasavju, gre zahvala, da bodo ti kraji resnično turistično na novo zaživeli. Središče vsega je dobro vpeljana gostilna Vidrgar v Kandršah, ki danes razpolaga z več kot petdesetimi ležišči in je daleč naokrog znana po dobri domači hrani. Največja novost pa je hišna poročna soba, kjer bo odslej vodena druga matična knjiga občine Zagorje in bo poroke tu po potrebi opravljala sama zagorska matičarka Olga Krznar.

Za prvo zasavsko kmečko ohcet je malce "kriv" tudi Gorenjski glas. Ko smo se tu na kosilu oglasili na zadnjem Glasovem izletu, smo obljubili tudi par z Gorenjske. Zdaj lahko potrdimo, da smo jim prispevali kar dva: Mojco Kern in Bogdana Cofa iz Zg. Bitenj ter Greto Sever iz Ljubljane in Milana Šorna iz Kamnika. Slednja dva sta vest o tej kmečki ohceti prebrala na počitnicah v Ratečah in pohitela s prijavo. Poleg obeh gorenjskih parov se bodo tu poročili še Ani Koz-

mus in Simon Kajtna iz Zagorja ter Irena Kušar in Karel Strniša iz Hrastnika.

Pripravljen je že podroben scenarij ohceti. V soboto, 9. septembra, ob 11. uri se bo pred gostilno Vidrgar začel kulturni program. Takrat bodo tudi zaprli cesto. Tu bo zaplesala folklor iz Gorij pri Bledu, igrala bosta citraša, nastopila bo pisana množica narodnih noš, ki so že napovedane iz številnih turističnih krajev Gorenjske in Zasavja, s posebnim programom pa bodo sodelovali člani KUD Mlinše. Svoj meh bo tu raztegnil znani harmonikar Milan Urankar. Ob 11.45 naj bi iz zagorske smeri sedem kočij pripeljalo zasavska para in njihove svate, nekaj čez dva najsto pa še para in svate z gorenjske smeri. Ko bodo vsi zbrani, s poroko ne bodo več veliko odlašali. Lepa povsem nova poročna soba pri Vidrgarju bo zabeležila svoje prve poroke. Pari bodo oblečeni v narodne noše Mulej v Gorjah jih hiti šivat, in jim bodo ostale za spomin. Po poroki bo sledilo seveda poročno kosilo za pare in svate, lahko pa ga bo naročil tudi vsak udeleženec. Pri Vidrgarju se bodo na to dobro pripravili.

V petek so se v poročni sobi gostilne Vidrgar v Kandršah zbrali vsi štirje pari, ki se bodo to soboto, 9. septembra, poročili na tej vaški kmečki ohceti. - Foto: D. Dolenc

Male gorenjske vasi Zapoge

Piše: D. Dolenc

Raje so pod Ljubljano

Tako lepo slovensko zvenijo ime - Zapoge. Kot bi se tam nekaj nekoč zapognilo, upognilo, naredilo ovinek, se zdi. Pa drži čisto nekaj drugega. Valentin Hočevar, trden kmet iz Zapog, mi je povedal, da ime njihove vasi izvira iz nemške besede Seebach. Nekoč je moral tu biti večji bajer, malo jezerce. In popačenka res lahko da besedo Zapoge.

Morda ne poznate te vasi. Zapoge leže tesno ob cesti Smlednik - Vodice, 3 km od Smlednika in 2 od Vodic, ter so prav nekakšno središče med Kranjem in Ljubljano. Od tod do Ljubljane je 15, do Kranja 14, do Kamnika 13 in do Škofje Loke 14 kilometrov. Z novo avtocesto proti Ljubljani so slovenskemu glavnemu mestu zdaj 5 km bližje. Zapoge spadajo pod krajevno skupnost Vodice, skupaj z Dornicami, Torovim, Repnjami, Dobrušo, Poljem, Skaručno, Povodjem in Vojskim. Celotna krajevna skupnost ima okrog 2.200 prebivalcev, same Zapoge pa okrog 180.

Zapoge so izrazito kmečka vas in po odloku občine Ljubljana - Šiška, kamor spada, ni tu najti nobene zazidljivosti. Le nadomestne gradnje so dovoljene, in ob starih kmečkih hišah že stoji kakšnih petnajst lepših, novih stanovanjskih hiš.

Čisto gorenjske vasi so to, pa vendar spadajo pod Ljubljano.

V letih 1955 in 1956 so se odcepili od Kranja.

"Kranj je bil vsa leta po vojni poskusni zajec za vse politične in gospodarske novosti," se spominja Valentin Hočevar. "Kar se je novega dogajalo, se je v Kranju. Nam je bilo tega kmalu zadosti, pa smo pobrali podpise in se odcepili. Prav jaz sem bil pobudnik. O, saj je bilo hudo, ampak popustili nismo. Moše, Dragočajna, Smlednik, Valburga, Hraše, Dornice, Torovo in Zapoge smo se takrat odcepili in pripojili Medvodam. Kar dobro smo napravili. Vaščanom Mavčič in Podreče je še danes žal, da takrat niso šli z nami."

Valentin Hočevar je odločen mož, med vojno je bil borec Gorenjskega in Koprškega odreda, vse polno priznanj visi na steni, med drugim tudi priznanja za hrabrost. Tudi po vojni si moral imeti dobro mero hrabrosti, da si se upal upreti. Valentin se je, čeprav so ga po odborih zmerjali s kulakom.

Zapoge so bile izrazito partizanska vas. 32 domačinov je bilo v partizanih. Močan je bil vpliv požgane Rašice, partizanskega Kamnika, sem čez so vodile poti prav iz škofjeloškega hribovja. Zato so jih po vojni še huje prizadeli odvzem zemljišč, obvezna oddaja, prisilna kolektivizacija. Valentin je bil seveda vedno navzoč pri obveznih oddajah.

"Zadnji prašiček je moral od hiše, vse žito, ki so ga kje omlatili, smo sproti pretehtali. Upiralo se ti je vse skupaj, toda če bi takrat kritiziral, bi se samo

Šampanjec za otvoritev prve zasebne poročne sobe na Slovenskem in za korajžo...

Bo priponka v redu, se sprašujeta Mojca in Bogdan, par iz Zgornjih Bitenj pri Kranju.

Veliko dela dajo priprave na takšno prireditve, posebno še, če je prvič. Tudi denarnih sredstev zahteva veliko. Turističnemu društvu Izlake in Vidrgarju so priskočili na pomoč številne delovne organizacije in zasebniki. Pokroviteljstvo je prevzela Industrija gradbenega materiala Zagorje, edina tovarna, ki ima v krajevni skupnosti Mlinše - Kolovrat, kamor spadajo tudi Kandrše, svoj obrat. Pričakujemo lahko, da bo sobota veliko doživetje ne le za pare, ki se bodo poročili na tej kmečki ohceti, pač pa tudi za vso Moravsko dolino in Zasavje. Saj tako velike turistične prireditve v teh krajih še ni bilo. Tudi Gorenjci smo pristrženo vabljeni. Da bi vsaj videli, do kod sega Gorenjska! Marsikdo ne ve, da

na Golem otoku znašel. Čudni, težki časi so bili. Prisilna kolektivizacija je bila zgrešena ideja. Danes je drugače tudi za kmeta. Če bodo res odpravili prometni davek na vse, kar kmet rabi za svojo proizvodnjo in pridelovanje, bodo največ naredili za kmeta. Izenačen bo zasebni in privatni sektor. Tako je edino pravilno. Naj se pokaže, kdo resnično zna dobro gospodariti..."

No, zapoški kmetje iz dneva v dan dokazujejo, da le dobro delo in pametno gospodarjenje na kmetiji nekaj velja. Pridno urejajo hiše, gospodarska poslopja, silosi rastejo drug za drugim, zraven pa se gospodinjke kar skušajo, katera bo imele več rož na oknih. Pred petimi leti so dobili telefone, 31 priključkov imajo v Zapogah, Dornicah in Torovem. Želje so še, toda prva sila je potešana. Tudi vodovod imajo nov. Prej jim je voda pritekala v hiše iz Zapoškega hriba, leta 1909 so ga zgradili, 16000 litrov je držal, pretok vode pa je nihal od 0,8 do 1,3 litra na sekundo. 26 let je bil Valentin Hočevar kontrolor vode. Dvakrat ali trikrat na leto so rezervoar pomili, popravili zdaj to, zdaj ono, toda voda je bila ob vsakem večjem deževju oporečna. Zdaj so priključeni na vodovod izpod Kravca, skupaj s Cerkljami, Mengšem, Vodicami in zadovoljni so.

Najmanjša ljubljanska fara

Asfalt imajo že od leta 1971, toda odkar so gradili avtocesto in so po njihovi cesti vozili težki tovornjaki, je poškodovana. Od avtoceste do Zapog je ure-

Poceni, a tvegano popotovanje

Desetletja so obrobja cest posejana z mladimi, ki potujejo z avtoštopom, bodisi da jih želja po dogodivščinah in spoznavanju novih ljudi žene kam dlje, bodisi da hočejo na ta poceni način le priti do šole. Nepozabne avtoštoparske dogodivščine oživljajo v spominih tudi, potem ko človek vozi lastnega jeklenega konjička. Na takih vožnjah ima dosti-

cem.«

Martina Kassi: »Osebo se ne ogrevam za tak način potovanja, ker se mi zdi prenevaren. Velikokrat sem že brala o neprijetnih izkušnjah na avtoštoparskih poteh, ki se primerijo zlasti dekletom. Zato tudi nikoli nisem potovala z dvignjenim pal-

Miro Grašič: »Redkokdaj ustavim avtoštoparju, ker sem nezaupljiv. Kdaj pa kdaj se vendarle zgodi, da ustavim šolarju, tudi v dostavnem avtu sem že peljal katerega. Če že ustavim, potem raje dekletom kot fantom.«

tako početje bolj tvegano.«

Darja Jensterle: »Seveda potujem z avtoštopom. Letos sva šli s prijateljico tako prav do morja. Kar dobre izkušnje imam s takih poti. Nikoli mi tudi ni treba dolgo čakati, da kak voznik ustavi, največ deset minut. Največkrat štopam v dvojce, sami bi se mi zdelo

krat tudi priložnost pobrati avtoštoparja sedanje generacije. Kakšni nagibi vodijo na eni strani mlade popotnike, da s palcem zaustavljajo vozila, in kakšni na drugi strani voznike, da si v avto za družbo vzamejo štoparja, smo hoteli zvedeti z anketo med naključnimi sobesedniki.

raje pobiram dekleta.«

Boštjan Tomažič: »Sam sem veliko potoval z avtoštopom. Moram reči, da je za fanta to precej težje kot za deklo, saj vsak voznik raje ustavi krilu. No, zdaj sem v drugi koži. Tudi sam sem voznik in velikokrat ustavim štoparju. Pravzaprav tudi jaz

jo z avtoštopom, zlasti ob cestah proti morju jih v sezoni veliko stoji.«

Aleksander Sedovšek: »Ko sem bil še brez avtomobila in denarja, sem pogosto štopal. Toda fantom so vozniki redkeje ustavljali kot dekletom. Ker vem, kako težko je kdaj stati za cestro, zdaj kot voznik vsakomur ustavim. Mladi še vedno veliko potujejo z avtoštopom, zlasti ob cestah proti morju jih v sezoni veliko stoji.«

tovrstnih izkušenj. Na srečo sem jo vselej dobro odnesel.«

Milan Merše: »Odkar sem doživel hudo prometno nesrečo, avtoštoparjem ne ustavljam več. Zavedam se namreč odgovornosti, ki si jo s tem naprti voznik za naključnega sopotnika. V mladosti sem veliko prepotoval z avtoštopom, kar okoli deset let imam

D. Z. Žlebir
Foto: G. Šinik

so Moravce še vedno Gorenjska. Ne znate priti do tja? Na koncu Doba pri Domžalah, kjer na smerokazu piše Moravce, zavijte desno in potem peljite samo naravnost do Moravčev in še malo naprej...

Torej, nasvidenje v soboto v Kandršah!

D. Dolenc

Valentin Hočevar, takoj po vojni podpredsednik obdelovalne zadruge: "Kolektivizacija je bila zgrešena."

Velika Lepa Jermanova hiša je pod spomeniškim varstvom. Foto: D. Dolenc

jena, najslabša je proti Smledniku. Tu vozniki preklinjajo, saj jim cesta ne dopušča voziti hitreje od 30 km na uro. SCT Ljubljana in Republiška skupnost za ceste bi se morali zavzeti, da bi bil urejen tudi ta konec ceste. A so pozabili, tako je bogu za hrbtom.

O, večkrat so bili že prizadevi. Pred dvema letoma so kopali po njihovih njivah, ko so proti Kranju in Jesenicam vle-

Ljubljanska banka

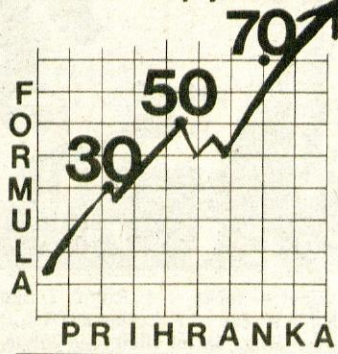
GORENJC IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

OBRESTNE MERE ZA SEPTEMBER

Revalorizacijska stopnja za SEPTEMBER znaša 28,3 %. Vpogledna sredstva OBČANOV obrestujemo v višini 70 % mesečne revalorizacijske stopnje, kar za SEPTEMBER znaša 19,8 %. Vlogam vezanim na tri in več mesecev glavnico za mesec AVGUST, povečamo po 28,3 % indeksacijski stopnji. Na tako povečano glavnico vam obračunamo še obresti, ki so odvisne od dobe vezave.

Vpogledna sredstva GOSPODARSTVA obrestujemo v višini 50 % mesečne revalorizacijske stopnje.

Vpogledna sredstva NEGOSPODARSTVA obrestujemo v višini 30 % mesečne revalorizacijske stopnje.

Temeljna banka Gorenjske

kli plin. Precej zemlje so jim vzeli za avtocesto. Plačali so, odmerili pa še ne. Saj vaščani nimajo veliko želja, so kar z vsem zadovoljni, le ceste bi jim pa res morali popraviti, kot se spodobi, če so jo že uničili.

Sicer se pa nič ne pritožujejo. Dobro vedo, da, če bodo sami pridno delali, bodo imeli, sicer pa ne bo nič. Gostilne ni-

majo, včasih je bila pri Birtu furmanska gostilna. So pa med prvimi dobili zasebno trgovino z mešanim blagom, vodi jo Breda Bphinc in kar zadovoljni so z njo, imajo svoj gasilski dom, svojo cerkev; Zapoge so skupaj z Dornicami in Torovim, s skupno 280 dušami, najmanjša fara v ljubljanski nadškofiji.

O vremenu in sreči

V nedeljo so na Bledu slovesno odprli 15. svetovno veslaško prvenstvo, na katerem sodeluje blizu 900 športnikov iz 38 držav. Prireditelji so se prvič oddahnili, mimo je prva izmed protokolarnih formalnosti, ki pa sploh ni tako nepomembna, kot se marsikomu zdi. Prvi vtis je najmočnejši, od tega je odvisno tudi to, kako se bodo športniki, trenerji, maserji, gostje, funkcionarji FISA, novinarji (teh se je zbralo 364) in vsi drugi odzivali na to, kar se bo v teh dneh dogajalo na prvenstvu in na Bledu. Otvoritevna slovesnost, ki si jo je ogledalo okrog tri tisoč ljudi, med njimi tudi pomembni funkcionarji, je uspela in vliva upanje, da se bodo uresničile besede, ki jih je izrekel velik prijatelj Bleda in predsednik Mednarodne veslaške zveze Thomas Keller: "Upam, da bo to srečanje, ki zlepa ne bo šlo v pozabo!" Organizatorji, za katerimi so večletne garaške priprave, predvsem pa veslači si zdaj najbolj želijo lepega vremena, ki bo prvenstvu na blejski veslaški progi, ki velja za najpravičnejšo na svetu, dalo še dodatni čar.

Med enajstimi jugoslovanskimi čolni, ki sodelujejo na prvenstvu, sta tudi dve povsem blejski - dvojec s krmarjem (Milan Janša, Robert Krašovec in Gorazd Slivnik) in dvojec "brez" (Sadik Mujkić in Bojan Prešeren). Kakšne so njune možnosti? Dvojec brez krmarja bi se kljub težavam (Mujkić ima zaradi služenja vojaškega roka manj treninga, Prešeren pa je sredi pripravljalnega obdobja zbolel) moral uvrstiti v veliki finale; bronasta kolajna, ki jo je osvojil na olimpijskih igrah v Seulu, pa dokazuje, da tudi na blejskem prvenstvu ni brez možnosti v boju za kolajne. Drugi blejski čoln, dvojec s krmarjem, je imel najboljši in najpopolnejši trening, izkazal pa se je tudi z izredno prizadevnostjo. Njegovi cilji so podobni željam dvojca "brez" - polfinale, veliki finale, morda tudi kolajna. Sicer pa - ne zahtevajmo preveč, uspeh je vsaka uvrstitev v finale. Veslanje je namreč šport, kjer odločajo tudi (ne)pomembne malenkosti in nenazadnje tudi športna sreča. Da Blejcem le ne bi obrnila hrbta!

C. Zaplotnik

Košarka

Priprave na novo sezono

Kranj, 2. septembra — Članska moška košarkarska ekipa Triglava, ki bo v sezoni 1989-90 v elitni slovenski ligi startala na visoko mesto, se vneto pripravlja za prvi uradni krst pod koši. Republiška moška in ženska liga se začne 7. oktobra.

V ta namen so Triglavani že imeli skupne šestdnevne priprave na Rogli in sedaj se vneto pripravljajo doma, na stadionu Stanka Mlakarja in v dvorani na Planini. Da pa na dokaj težkih treningih ne bi pozabili, kako se sploh igra košarka, so minuli konec tedna gostovali v Mariboru. Dvakrat so igrali z istoimenskim moštvom in enkrat z Bistrico.

Izidi — Maribor : Triglav 131 : 86 (77 : 47), Bistrica : Triglav 44 : 94 (25 : 49), Maribor : Triglav 101 : 95 (58 : 50).

D. H.

Državno prvenstvo v kolesarstvu na stezi

Matjaž Leskovar presenetil

Kranj, 3. septembra — Letošnje dvodnevno državno prvenstvo v kolesarstvu na stezi v Stražišču za člane, starejše in mlajše mladince, ki ga je dobro organiziral KK Sava Kranj, je minil v splošno zadovoljstvo vseh.

Čeprav so bili suspendirani reprezentantje, ki so nastopali na letošnjem svetovnem prvenstvu v Chambéryju v Franciji, so se za najboljša mesta in državne naslove borili v vseh treh kategorijah tekmovalci Roga, Krke in Save. Za presenečenje je med člani poskrbel član Astre Matjaž Leskovar, ki je postal državni prvak na 1000 m vožnje na čas.

Rezultati — člani — točke — 1. Robič, 2. Šebenik, 3. Božič (vsi Krka), 1000 m na čas — 1. Leskovar (Astra), 2. Šebenik (Krka), 3. Rnjakovič (Rog), šprint 1000 m in 200 m na čas — 1. Šebenik (Krka), 2. Pečnjak (Lokomotiva Zagreb), 3. Leskovar (Astra), zasledovalna vožnja 4000 m — 1. Rnjakovič (Rog), 2. Šmerc (Merx), 3. Rajko Čubrić (Čukarički), ekipno — 1. Rog, 2. Krka, 3. Sava, st. mladinci — 1. P. Hvastja (Rog), 2. Bizjan (Sava), 3. Fink (Krka), 1000 m na čas 200 m na čas — 1. Kranjec (Krka), 2. Sovinec (Sava), 3. Antolović (Metalia Commerce), zasledovalna vožnja — 1. Sovinec, 2. Pilar (oba Sava), 3. Kranjec (Astra), ekipno — 1. Rog, 2. Sava, 3. Krka, ml. mladinci — točke — 1. Poljanec (Sava), 2. Stangelj (Krka), 3. Komar (Sava), 500 m — 1. Mervar (Krka), 2. Polanec, 3. Komar (oba Sava), zasledovalna vožnja — 1. Krišelj, 2. Polanec (oba Sava), 3. Sviben (Merx), ekipno — 1. Sava, 2. Rog, 3. Krka.

D. Humer

ureja JOŽE KOŠNJEK

Petnajsto svetovno prvenstvo v veslanju Bled '89

Včeraj začetek predtekmovanj

Bled, 3. septembra — Predsednik mednarodne veslaške zveze FISA, Švicar Thomas Keller, je v nedeljo pred prenovljeno Festivalno dvorano pred 3000 navdušenci veslanja in visokimi družbenopolitičnimi delavci SR Slovenije v lepem sončnem vremenu odprl letošnje že petnajsto svetovno prvenstvo v veslanju za člane, članice in lahke veslače. Že včeraj so se na blejskem jezeru začeli prvi boji tekmovalcev in tekmovalk v predtekmovanju.

Na letošnjem svetovnem prvenstvu v veslanju bo na Bledu tekmovalo okrog 900 veslačev iz osemindesetih držav sveta, poročalo pa bo 365 novinarjev. Ze v soboto je bil v Festivalni dvorani mednarodni kongres FISA, na katerem so se predstavili predstavniki naslednjih svetovnih prvenstev. Leta 1990 bo svetovno prvenstvo v Avstraliji, do tega pa bo mednarodno veslaško zvezo še vodil Thomas Keller, nato pa ga bo nasledil sedanji generalni sekretar FISA Švicar Denis Oswald.

Včeraj so se začela predtekmovanja za člane, članice in lahke veslače, trajala pa bodo vse do petka od 9. do 19. ure.

D. Humer

Foto: F. Perdan

Zadnje priprave veslačev v četvercu brez krmarja.

S kongresa mednarodne kolesarske zveze

Dirka Alpe-Jadran za svetovni pokal

Kranj, 2. septembra — Na kongresu mednarodne kolesarske zveze so sprejeli program mednarodnih dirk jugoslovanske zveze. Dirka Po Jugoslaviji je kljub odpovedi obdržala status dirke prvega razreda, toda denarni kazni se ne bo mogla izogniti. Na tem kongresu je kljub odpovedi dobila status za svetovni pokal A kategorije. Dirka bo od 14. do 21. junija leta 1990. Pri tem pa mora naša zveza plačati kazen 3.500 švicarskih frankov. Prihodnje leto bo na dirki Po Jugoslaviji superkontrola dopinga, mednarodni sodniki ter posebne komisar UCI.

Dirka Alpe-Jadran je vnovič uvrščena v svetovni pokal s statusom B kategorije. Dirka bo od 5. do 11. maja, potekala bo od Zagreba preko Gradca, Benetk, Trsta do Ljubljane. Balkansko prvenstvo bo leta 1990 v Jugoslaviji. Kolesarska zveza Jugoslavije bo objavila razpis za organizacijo. Na sporedu pa bodo dirke vseh kategorij na cesti in na dirkališču.

D. H.

Kasaška prireditve na Brdu

Milovanka prva tudi letos

Brdo, 3. septembra — Na deveti jugoslovanski kasaški prireditvi na Brdu je v osrednji, spominski dirki maršala Tita zmagala štiriletna kobila Milovanka na vajeih Vojislava Maletića iz Tenjskega Antunovca pri Osijeku. Milovanka je na brdskem hipodromu zmagala že lani.

Na štartu spominske dirke so se kljub podobni kasaški prireditvi v Beogradu zbrali vsi trenutno najboljši konji v državi, z izjemo tistih, ki so morali počivati zaradi poškodb. Iz prve kvalifikacijske skupine so se v veliki finale uvrstili Talbot (Miha Koprivnik), Sesil (Vlado Rancigaj) in Nena II (Miro Cvetko), eden od favoritov Duhan MS (Marko Slavič st.) pa je po štartu zaradi oviranja zagolopiral, v nadaljevanju bistveno zmanjšal zaostanek za vodilnimi, vendar je možnost za veliki finale splavala po vodi. V drugi skupini ni bilo pre-

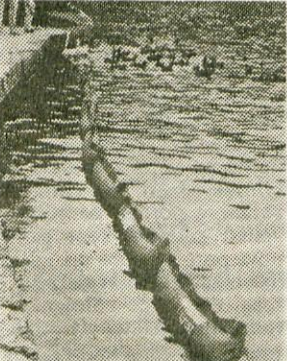
senečenja: zanesljivo je zmagala Milovanka pred dvema brdskima konjema, Lady Lucy (Lojze Gorjanc) in Askan B (Pero Crnković). V finalu je bila Milovanka, zmagovalka 62. jugoslovanskega kasaškega derbija in šampionka Jugoslavije, spet nepremagljiva in prehitra za vse ostale konje, tudi za Sesila in Lady Lucy, ki sta se uvrstila na drugo in tretje mesto. Novega rekorda brdske proge ni bilo, tega pa zaradi sobotnega in nedeljskega deževja tudi ni bilo pričakovati. V tolažilnem finalu osrednje dirke je bil najhitrejši Duhan MS.

Pokal in denarna nagrada 11 milijonov dinarjev za Milovanko in za njenega voznika Vojislava Maletića.

Thomasa Kellerja, dolgoletnega predsednika mednarodne veslaške zveze FISA, bo leta 1990 po svetovnem prvenstvu v Avstraliji zamenjal Švicar Denis Oswald.

Savske zavese proti razburkanim valovom. Na blejsko jezero jih je položilo Vodnogospodarsko podjetje Kranj.

Pred uradno otvoritvijo svetovnega prvenstva je bil kongres FISA.

Predstavniki Avstralije v mimohodu na slovesni otvoritvi pred Festivalno dvorano.

Pred šotori, kjer so sprejemali stave, je bila vseskozi precejšnja gneča.

V ostalih dirkah (skupno jih je bilo osem) so bili najuspešnejši konji iz konjeniškega kluba Brdo. V dirki Iskra (za 3- do 12-letne kasače s kilometriskim časom od 1.21,9 do 1.24,3) je zmagal Salko na vajeih Lojze Gorjanc, isti konj pa je bil prvi tudi v prijateljskem dvojboju med kluboma Muhldorf (ZRN) in Brdom. V časovnem handicapu za dveletne kasače, temelj 1.33, je bila prva Nuška (Domen Vivod iz Sentjerneja), med dvovpregami pa brdska dvojica Askan B - Nevo B, ki ga je vodil Pero Crnković.

Tekmovanje, ki si ga je zaradi slabega vremena ogledalo precej manj ljudi kot ponavadi, sta odprla sekretar prireditve Andrej Lapajna in predsednik sveta gorenjskih občin Marko

Lojze Gorjanc, ki je javnosti bolj znan kot smučarski delavec, je s konji brdskega kluba uspešen tudi na kasaških dirkah. "Po zmagi v Gornji Radgoni sem vedel, da je Salko B v formi. Eno zmago sem pričakoval, na drugo sem upal po tistem," je dejal Gorjanc, ki je bil z Lady Lucy tudi tretji v spominski dirki maršala Tita.

Bezjak, med gosti na častni tribuni pa je bil tudi podpredsednik evropske zveze amaterskih voznikov in predsednik dunajskega kasaškega kluba dr. Marius Mautner Markhof, ki je bil še posebej navdušen nad prireditvijo. V spremljajočem programu so med drugim nastopili tudi jahači iz konjeniškega kluba Krumperk. Sandi Smolnikar z Aronom je izenačil jugoslovanski višinski rekord - 2,02 metra.

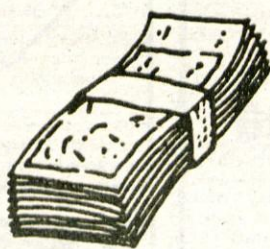
C. Zaplotnik, slike: G. Sinik

KDAJ JE ŽIVLJENJE NA KREDIT DRAGO?

Takrat, ko človek ugotovi, da je lahko cena po treh mesecih kreditiranja višja od rasti inflacije!

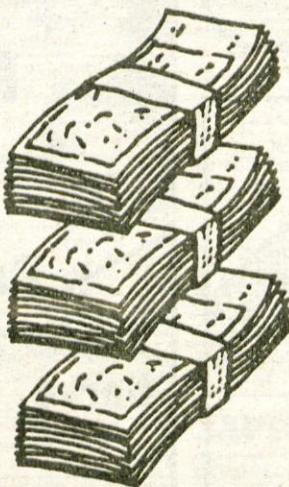
Pri Meblu vam dajemo na izbiro:

– Plačajte celoten znesek takoj

in si zagotovite izhodiščno ceno izdelka.

– Odločite se za kreditiranje nakupa,

vendar bo končna cena obremenjena s pričakovano rastjo inflacije in drugih stroškov.

To sta edina, a povsem nova pogoja prodaje pri nas.

**MI NE DAJEMO POPUSTA PRI GOTOVINSKEM NAKUPU,
DAJEMO VAM MOŽNOST NAKUPA PO IZHODIŠČNI CENI!**

MEBLO

Nakup naših izdelkov z gotovino se splača!

(v salonih MEBLO in nekaterih trgovinah s pohištvo)

Saloni Mebla: Nova Gorica, Ljubljana, Celje, Maribor, Zagreb, Rijeka, Karlovac, Varaždin, Đakovo, Novi Sad, Subotica, Stara Pazova, Novi Beograd, Sarajevo, Titograd, Skopje

lip bled
lesna industrija

OBIŠČITE BLED V SEPTEMBRU

2. - 10. 9. svetovno prvenstvo v
veslanju in

1. - 30. 9. LIP Bled,

ker v svojih trgovinah daje

POSEBEN 10% POPUST

pri prodaji vrat, oblog in sobnega
pohištva.

Informacije:

Maloprodaja LIP Bled
64260 Bled, Ljubljanska c. 32
tel.: (064) 77-161

**MERKUR
KRANJ**

**ZIMA JE
PRED VRATI**

**NAJMANJŠA
KOLIČINA 8 ton**

**TRANZITNA PRODAJA
VELENJSKEGA
LIGNITA**

**UGODEN NAKUP-
DOSTAVA NA DOM**

Informacija:
MERKUR Kranj
prodajalna
KURIVO Naklo
telefon: 47-537
47-018

**MERKUR
VAS VABI**

*pravi ljudje na
pravih mestih*

**MERKUR
KRANJ**

**MERKUR VAM NUDI
30 % popusta
PRI NAKUPU BLAGA**

- BELA TEHNIKA GORENJE
- POSODA IN KUHINJSKA GALANTERIJA
- ROČNO ORODJE UNIOR
- ANTENE GORENJE ELRAD
- ZAŠČITNI PROGRAM ELEKTROELEMENT IZLAKE

POPUST ODOBRIMO ZA NAKUP
NAD VREDNOSTJO
4.000.000 DIN PRI PLAČILU
Z GOTOVINO ALI PRI
NAKUPU NA KREDIT

*pravi ljudje na
pravih mestih*

MESOJEDEC
Plastika-ekstruzija
Sneberska 140/a
61260 Ljubljana
Telefon: 061/482-886

POTREBUJETE VREČE ZA KROMPIR?

Razprodaja, 31% popust

Vreče za 30 kg krompirja in vrtnin, rdeče
barve. Cena 7.500 din/kos. Cena velja do
15. 9. 1989

POHITITE!

UGODNO!

Cvetličarna
»CIKLAMA« Križe
tel.: 064-57-488

nudi:

- rezano cvetje
- lončnice
- vence in ikebane
- poročne in ostale aranžmaje
- lončke in druge pripomočke
za gojitev cvetja

SE PRIPOROČAM!

**OKNA
SENČILA
VRATA**

inles

Iskra

ISKRA TELEKOM
Iskra JTS
Podjetje telekomunikacijskih
sistemov, Kranj
Ljubljanska c. 24/a

Skupaj z zahodnonemško firmo SIEMENS AG načrtuje-
mo proizvodnjo in razvoj digitalnih sistemov EWSD in
SI 2000.

Pri uresničitvi teh ciljev potrebujemo strokovno znanje
in organizacijske sposobnosti na področju nabave in pla-
niranja, tako na izvajalskem kot vodstvenem nivoju.

ODLOČITE SE: sprostite ustvarjalnost v PODJETJU, ki
vam zagotavlja osebni razvoj, stimulati-
vno nagajevanje in strokovno usposo-
bljanje.

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba, ekonomske, komercialne
in organizacijske smeri
- sposobnost za vodenje in organiziranje dela

Oglasite se v kadrovske službi ISKRE JTS pri tov. IRE-
NI VIDIC (tel.: 064/28-861 int. 26-90) ali pisno na naslov
ISKRA JTS, kadrovska služba, Ljubljanska c. 24/a,
64000 Kranj.

MALI OGLASI

27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

VIDEOREKORDER SHARP nov in
zvočnik Fisher, prodam.
☎ 22-586 12703

Prodaj rabljen STEDILNIK na dr-
va. Rajgelj, Ročevnica 33, Tržič
13059

Prodaj VIDEOREKORDER sharp
100 S, CB postajo, WALKI TALKI.
☎ 49-152 od 17 ure dalje 13065

Prodaj traktorski OBRACALNIK
pajk VO 2. ☎ 65-052 13068

Prodaj mizni REZKAR, bratstvo,
generalno obnovljen. ☎ 64-330
13070

Prodaj termoakumulacijsko PEČ,
2 KW. ☎ 78-880 13086

Novo motorno ŽAGO husquarna
61 zamenjam za plohe ali deske.
☎ 74-829 13089

TRAKTOR TORPEDO 55 TD, pro-
dam. ☎ 77-618, zvečer 13100

Prodaj STRUŽNICO VDF ali vza-
mem delo zanjo. Vrtač, Visoko
112, Senčur 13110

EMCO SUPER 11 kombiniran stru-
žno rezkalni stroj, prodam.
☎ 69-777 13115

Prodaj VIDEOPLAYER. ☎ 82-420
13116

Barvni TV, starejši, ugodno pro-
dam. ☎ 78-112 13136

Prodaj popolnoma nov MOTO-
KULTIVATOR labin progres z die-
sel motorjem, 15 konj. sil z vsemi
priključki zanj. enosno kiper pri-
kolico s svojim pogonom, snežno
rolbo s frezo za zemljo, plug, re-
zervna kolesa in rezervne uteži.
Kelbl Anton, Boh. Bela 99 13137

Ugodno prodaj nov barvni TV go-
renje maratona. ☎ 23-811 13144

Prodaj barvni TV gorenje, starejši
in RECEIVER HSR 140 z zvočniki.
Informacije na ☎ 28-644 13151

Prodaj mini STOLP toshiba.
☎ 622-252, po 14 uri 13154

Gostinski POMIVALNI STROJ el-
mont in VIDEOREKORDER gore-
nje, oboje v garanciji, prodam.
☎ 79-806 13155

GRADBENI
MATERIAL

Prodaj 10.000 komadov BO-
BROVCA. ☎ 28-070 13056

Prodaj 2 kub.m. COLARIC in 50
m. STENSKE obloge. ☎ 25-216
13058

Prodaj 10 rabljenih oken z roleta-
mi. Sever Benjamin, Stara c. 1,
Škofja Loka, ☎ 620-613 13121

Prodaj smrekov opaž, debeline
16 mm. ☎ 78-551 13127

Prodaj ARMATURNE MREŽE za
ploščo. Krivic Janez, Ljubno 14,
Podnart, ☎ 70-663 13149

POSESTI

Na Jesenicah, na Stražišarjevi,
prodajmo hišo z vrtom, garažo in
telefonom. ☎ 80-373 13125

STAN.OPREMA

SEDEŽNO GARNITURO, dobro
ohranjeno, prodam. ☎ 27-993
13050

»BRAZDA«
KALAN
POLJŠICA 6
PODNART
OBVESTILA
KMETOVACEM!
V NEDELJO, 10. 9. 1989,
PRIREJAMO OD 8. DO 12.
URE SEJEM RABLJENE
KMETIJSKE
MEHANIZACIJE.
S SEJMI BOMO
NADALJEVALI VSAKO
NEDELJO!

Ugodno prodaj lesena, dvizna,
garažna VRATA. Kepic, Češnjek
1, Cerklje 13063

Prodaj SPALNICO, kuperbush in
trajno žarečo peč. ☎ 24-204 13085

Prodaj kompletno DNEVNO z
omaro, SPALNICO, in beli volneni
zimski PLAŠČ. ☎ 36-759 13109

Prodaj rabljeno SEDEŽNO GAR-
NITURO. ☎ 25-761 int. 393 ali 391
13114

Prodaj komb. štedilnik Iskra Ve-
nera in barvni TV ITT Schaublo-
renz. Čarman, Sp. Besnica 100
13120

Prodaj rabljene kuhinjske OMA-
RICE, HLADILNIK in STEDILNIK.
☎ 36-208 13160

STANOVANJA

Prodaj novo, nerabljeno dvoso-
bno STANOVANJE z dvema kabi-
netoma na Planini. ☎ 9941 81 51
6549 Švica 12859

Zamenjam dve družbeni STANO-
VANJE, 45 in 30 kvad.m. v centru
Kranja za eno večje. Informacije
27-461, int. 56, dopoldan 12891

Najemam GARSONJERO v Kranju
ali okolici. Šifra: LETALIŠČE 13066

V najem vzamem GARSONJERO
ali enosobno STANOVANJE.
☎ 35-861 po 15 uri 13069

Najemam večje STANOVANJE ali
starejšo HIŠO na relaciji Radovljica-
Žirovnica. Možen kasnejši odkup.
Šifra: SEPTEMBER 89 13090

Prodaj STANOVANJE 70 kvd.m.,
na Planini I. ☎ 38-580 13102

GARSONJERO v Kranju najemam.
☎ 23-201 13117

Prodaj enosobno STANOVANJE
v Škofji Loki takoj vseljevi. Šifra:
FRANKOVO NASELJE 13119

Zamenjam družbeno enosobno
stanovanje za večje na območju
Planine. ☎ 38-177, popoldan 13133

Dvosobno stanovanje z delavnico,
60 kvad. m, primerno za obrt v sta-
rejši hiši in dvosobno stanovanje,
dobro ohranjeno v stanovanjskem
bloku v železnih nad Škofjo Lo-
ko, prodam. ☎ 061/50-675 13138

Oddam dvosobno opremljeno
STANOVANJE s telefonom, v oko-
lici Kranja. Informacije na
☎ 28-644 po 18 uri 13150

VOZILA

Prodaj JUGO 45A, letnik 1986.
Ogled možen vsak torek in četrtek
na parkirišču za Nebotičnikom v
Kranju od 16. do 18. ure

Prodaj Z 101, december 1981.
Ogled v torek od 16. ure dalje.
Slap 30, Tržič

Z 101, letnik 1979, prevoženih
80.000 km, ugodno prodam. Naglič
Simon, Hotemaže 61, Predvdor
12856

Prodaj motorno kolo BMW 600S
ali menjam za TOMOS 80.
☎ 47-287 13052

AUDI 80, pred registracijo, pro-
dam, tudi za rezervne dele.
☎ 66-296, popoldan 13053

Prodaj GOLF diesel, letnik 1984,
S paket, dodatno opremljen.
☎ 74-852 13055

Prodaj OPEL KADET, letnik 1970.
Cesta na Belo 19, Kranj Kokrica
13057

Ugodno prodaj Z 128, letnik 1982,
v odličnem stanju, registriran do
marca 1990 in PRALNI STROJ go-
renje, v dobrem stanju. ☎ 80-166
13060

Prodaj APN 6, letnik 1983.
☎ 33-851 13061

Prodaj APN 6 in BT 50. ☎ 64-082,
popoldan 13067

Ugodno prodaj FIAT 750, registri-
ran, letnik 1975. ☎ 620-316 13071

Prodaj LADO 1600, letnik 1978.
☎ 33-966 13073

Prodaj CITROEN CX 2000 break,
letnik 1980. ☎ 51-137 13074

SUZUKI 413 JX z dodatno opre-
mo, prodam. ☎ 80-128 po 18 uri
13077

Poceni prodaj 125 P, letnik 1979.
Grabče 23, Zgornje Gorje,
☎ 77-315 13078

Prodaj DIANO, letnik 1977.
☎ 79-930, od 18 ure dalje 13081

Prodaj APN 6. Lapajnetova 9,
Cerklje 13082

Prodaj Z 101 mediteran, letnik
1983, prevoženih 68.000 km. Buha,
C. revolucije 7, Jesenice 13083

Prodaj BMW 1602, letnik 1974.
☎ 631-886 13087

Prodaj avto 126 PZ. Ogled vsak
dan od 8 do 12 ure in od 15 do 18
ure. Kosi, Jenkova 10, Kranj 13093

Prodaj 126 P, letnik 1979, registri-
ran do februarja 1990. Omejc,
Srednja vas 49, Senčur 13094

Prodaj FIAT 126 P, star štiri leta.
☎ 21-746 13096

Prodaj JUGO 45, letnik 1981, re-
gistriran do junija 1990. Čop, Kam-
nje 1, Bohinjska Bistrica 13097

Prodaj Z 750 celo ali po delih. Kr-
žnik, Drulovka 43 B, Kranj 13098

Z 101, letnik 1978, prodam. Mede-
tova 1, Kranj, Stražišče 13105

Prodaj 126 P, letnik 1978, registri-
ran do julija 1990. Završnik, Alpska
13, Bled 13106

Z 101 GTL, letnik 1984, vzdrževan,
brezhiben, naprodaj. ☎ 79-806,
popoldan 13107

Z 101 L, letnik 1977, dobro ohranje-
na, garažirana, ugodno prodam.
☎ 74-120, popoldan 13108

Prodaj prednjo steno za LADO
1500 SL in štiri 1000 kilometrov vo-
žene GUME, 155x13. Žirovnica 115

Prodaj JUGO 45, letnik 1985, re-
gistriran do maja 1990, prevoženih
15.000 km. ☎ 621-471 od 19 do 21
ure 13112

Prodaj R 4, letnik 1979, registri-
ran do maja 1990. ☎ 621-690 od 15
do 17 ure 13113

Prodaj Z 750, po ugodni ceni.
☎ 73-888 13122

Prodaj R 4 GTL, letnik 1986.
☎ 77-510 13123

Ugodno prodaj Z 101, letnik 1978
in barvni TV Gorenje, star 10 let.
☎ 89-179, 81-834 13128

Po ugodni ceni prodam dobro
ohranjeno Z 101, starejši letnik, re-
gistrirana do maja 1990. Ilirska 13,
Jesenice 13129

Ugodno prodaj Z 101 mediteran,
letnik 1979. ☎ 88-520 13131

ALFA ROMEO JULIETTA 1,6, let-
nik 1978, ugodno prodam.
☎ 26-175 13139

SUZUKI GSX 1100 prodam ali me-
njam za avto. ☎ 73-876 13140

GOLF diesel, letnik 1984, ugodno
prodam. Vagner Franc, Zagorjska
3, Kranj Mlaka 13141

GOLF diesel, letnik 1979, prodam.
☎ 78-416 13158

RAZNO PRODAM

GUME michelin MX 135x13, sko-
raj nove, prodam. Jeglič, Podbrez-
je 192, Duplje, ☎ 70-202 13101

Prodaj otroški športni VOZIČEK
PEG in zibelko. ☎ 73-443 13118

Prodaj bukove DRVA. Dostava
na dom. ☎ 66-259 13124

Prodaj gumi voz, dobro ohranjen,
ali zamenjam za obračalnik, ter sta-
ro kmečko mizo. ☎ 631-568 13126

Prodaj tovorno prikolico za ose-
bni avto. Pečar Janez, Podhom 31,
Zg. Gorje, ☎ 83-813 13132

Prodaj jedilni in drobni krompir.
Žirovnica 57 13134

Prodaj les za ostrežje, tri teleta
simentalce stare teden dni, dve
kravi dobri mlekarici in suha me-
šana drva. Hafner, Binkelj 7, Škof-
ja Loka 13135

Prodaj 6 tednov starega BIKCA
za nadaljno rejo in nerabljen udar-
ni PUHALNIK brez motorja. Šubic,
Delnice 19, Poljane 13147

Dirkalno KOLO rog personal ter
motoristični kombinizon, prodam.
☎ 25-797 13159

ZAPOSLITVE

OTROŠKI artikel in trdno delo po-
meni dober zaslužek. ☎ 632-354
13080

Iščemo žensko ali zakonski par
brez obveznosti za hišno pomoč v
srednji Dalmaciji. Hrano in stano-
vanje v hiši. Plačilo po dogovoru.
☎ 058-656-248 od 10-12. ure ali
od 19.-21. ure 13130

AKVIZITERJI naslednje okolice:
Škofje Loke, Kranja, Tržiča, Bleda,
potrebujemo vas za prodajo. Po-
nudba za prodajo različnih arti-
klov. Kličite od 12 do 16 ure na
☎ 061 576-943 13146

Prodaj JARKICE. Golniška ce-
sta 1, Kokrica, Kranj 12804

Prodaj NEMŠKE OVČARJE brez
rodovnika. LETENCE 4

Prodaj mladiče DOBERMANE,
rjave in BASSET HOUND, stare 6
tednov. ☎ 44-510 12845

DOBERMANE mladiče, cepljene
in ušesa kupirana, prodam. Mati
uvožena iz ZRN, oče evropski prv-
vak, potomec najboljših krvnih li-
nij. ☎ 061 574-750 13076

Prodaj KRAVO. ☎ 77-618, zvečer
13099

Prodaj več molznih KRAV. Rav-
nik, Brod 13, Bohinjska Bistrica
13104

Prodaj 10 dni staro TELIČKO. Lo-
gonder, Žabnica 6 13145

Prodaj mlado KRAVO po 2 teletu,
z mlekom. Ljubljanska 23, Rado-
vljica 13152

Prodaj eno leto stare KOKOŠI
nesnice in KOKOŠI za zakol. Ce-
gelnica 1, Naklo, ☎ 48-648 13157

KUPIM

Kupim 2 BIKCA simentalca, stara
10 dni. ☎ 70-035 13153

LOKALI

PARTNERJA-ICO sprejemem za
obratovanje dnevnega bara v oko-
lici Bleda. Ponudbe pod Šifra:
5000 13072

OBVESTILA

INŠTRUIRAM angleščino za sred-
nje šole. Cena in čas po dogovoru.
☎ 80-145, Breg, Žirovnica 13079

Obveščam stranke, da žagam drva
v okolici Škofje Loke, na bencinski
motor. Jereb, Groharjevo naselje
11, Škofja Loka 13084

OSTALO

Prodaj belo kamniško MIVKO.
Snabšak, Spodnja Besnica 79/b

Prodaj dva ameriška BILJARDA
(nov in rabljen). ☎ 67-025 13054

Prodaj novo PRIKOLICO za ose-
bni avto. ☎ 28-567 13062

Prodaj žensko gorenjsko narod-
no NOŠO, št. 40. ☎ 78-952, po-
poldne od 16 do 17 ure 13075

Prodaj 120 basno HARMONIKO
melodija. Rozman, Ovsiše 17, Pod-
nart 13088

SEME krmne repice (perko) pro-
dam. Kuralt Franc, Žabnica 45

Zapustil nas je naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat in stric

ANTON KAVČIČ
roj. 1919

Od njega se bomo poslovili v sredo, 6. septembra 1989, ob
16. uri na pokopališču na Kokrici pri Kranju.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

Sporočamo žalostno vest, da je v 61. letu starosti umrl

EDO GRZETIČ

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 6. septembra 1989,
ob 16. uri na pokopališču v Predvdoru. Do pokopa je žara
v domači hiši na Sr. Beli.

VSI NJEGOVI

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi mož,
oče, stari oče, brat, tast, stric in svak

SLAVKO GROBOVŠEK
upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 6. septembra, ob 15. uri
na kranjskem pokopališču.

Žalujoči: žena Lojzka, sinova Slavko in Igor z družinama, sin
Dušan, hčerka Irena z družino, sestra Elica ter ostalo sorodstvo

Kranj, 4. septembra 1989

Tam, kjer si ti, ni sonca ne luči,
le tvoj nasmeh nam v srcih še živi,
in nihče ne ve, kako zelo zelo boli,
ko se zavemo, da te več ni.

V SPOMIN

4. septembra 1989 mineva žalostno
leto, odkar smo onemeli ob resnici,
da smo te za vedno izgubili. Dom,
ki si ga tako ljubil, je ostal prazen,
naš dragi oče, stari oče, brat in stric

ALOJZ SUŠNIK st.

p. d. Unkov ata iz Suhe pri Predosljah

Zelo te pogreša tvoja družina. Za vsako misel in spomin nanj,
za vsak obisk na grobu, darovanje cvetja in svečke — prisrčna
hvala.

NJEGOVI NAJDRŽIJI

V SPOMIN

Jutri, v sredo, 6. septembra,
mineva žalostno leto, odkar nas
je po tragični nesreči za vedno
zapustila naša draga

SLAVKA
GRAŠIČ

roj. Zupan
iz Prebačevega 47

Hvala vsem, ki se je spominjate in obiskujete njen prerani
grobu.

Mož Milan, sinova Marko in Jurij, mama, sestra Darinka
z družino

ALI VERJAMETE, DA IMAMO V
JUGOSLAVIJI BIKOBORBE?
NE?

KUPITE VIDEO KASETO »GRMEČKA
KORIDA '89«

STUDIO
CAROLINE

AUDIO — VIDEO
STORITVE
SNEMAMO
MONTIRAMO
PRESNEMAVAMO

DOLINAR — KENDA, OPREŠNIKOVA 31,
KRANJ TEL: 33-059

Zabavno-glasbeni vikend v Begunjah

Begunje, 4. septembra — Ob zaključku poletne turistične sezone, v okviru prireditve ob letošnjem svetovnem veslaškem prvenstvu in z namenom pomagati, so begunjski gasilci pripravili dva zanimiva glasbena večera.

V soboto, 9. septembra, bo s celovečernim samostojnim koncertom nastopil Ansambel bratov Avsenik, ki bo s koncertom tudi zaključil ciklus nastopov ob svojem 35-letnem jubileju. Koncert se bo začel ob 20. uri na prostem nasproti gostilne »Pri Jožovcu« v Begunjah, v okviru prijetnega večera pa bodo izvedli tudi malo tombolo z več kot sto lepimi dobitki. V primeru slabega vremena bodo koncert ponovili v petek, 15. septembra, v Športni dvorani na Bledu.

V nedeljo, 10. septembra, z začetkom ob 17. uri pa bo na istem prostoru v Begunjah še ZABAVNO - GLASBENI večer s povorko voz Pivovarne Laško in poskušno piva, z nastopom Godbe na pihala iz Laškega, Plesnega orkestra jeseniških železarjev pod vodstvom Francija Koširja (sodeloval bo tudi pevec Alfi Nipič) ter narodnozabavnega ansambla GORENJSKI MUZIKANTJE. Obiskovalci nedeljske prireditve bodo lahko tudi zaplesali, organizirana bo gostinska ponudba.

Predprodaja vstopnic po 50.000 dinarjev (za nedeljo 30.000 dinarjev) je organizirana v galeriji Avsenik v Begunjah, v turistično prireditveni poslovalnici ALBATROS na Bledu, Ribenska 2 in poslovalnici Kompassa v Kranju.

Dan planincev na Vogarju

Bohinjska Bistrica, 4. septembra - Na bohinjski planini Vogar bo v nedeljo, 10. septembra, tradicionalno, vsakoletno srečanje slovenskih planincev. Organizator, planinsko društvo Železnica iz Ljubljane, ki ima na Vogarju planinsko postojanko, pričakuje, da se bo srečanja udeležilo okrog pet tisoč planincev iz vseh koncev Slovenije. Prireditev se bo začela popoldne s kulturnim programom, v katerem bodo sodelovali folklorne skupine in mešani pevski zbor KUD Tine Rožanc in učenci bohinjske osnovne šole. Slavnostni govornik bo Janez Stanovnik, predsednik predsedstva SR Slovenije. Da bi čimmanj obremenjevali cestni promet (na Bledu bo ta dan tudi finale svetovnega veslaškega prvenstva), bosta iz Maribora in iz Ljubljane odpeljala posebna vlaka. Iz Ljubljane bo krenil ob 6.40 in pripeljal v Bohinjsko Bistrico ob 8.50, na teh vlakih pa bo veljal 30-odstotni popust. Iz Bohinjske Bistrice bodo udeleženci dneva planincev vozili do Stare Fužine posebni avtobusi. Planinskemu društvu Železnica, ki praznuje letos 40-letnico, bodo pri izvedbi planinskega praznika pomagali člani bohinjskega turističnega društva.

C. Z.

„Šušarska“ je bila živahna

Od „Choisir de Lux“ do „kramžarjev“

Stojnic je bilo res rekordno veliko, vse mogoče je bilo na prodaj in človek je imel občutek, da je bilo čevljev še najmanj. Obisk je bil kljub slabemu vremenu izredno velik, čeprav ne moremo trditi, da se je tudi prodajalo tako kot prejšnja leta. Najslabše so jo menda odnesli gostinci, tisti, ki so računali na lepo vreme; vsaj dopoldne je bila pri njih bera slabša. Dišalo je po vsem mestu, toda kaj, ko se nisi mogel kje vnesti. Zato so bile pa toliko bolj polne gostilne, posebno pri novem „Metuljčku“.

Najbolj živahno pa je bilo brez dvoma v stari Kurnikovi hiši, kjer so odkupovali stare čevlje. Peko se je odločil, da bo svoj čevljski muzej izpolnil tudi z lepimi primerki starih, ročno izdelanih čevljev, zato so imeli prednost tisti izpred leta 1950. Jože Tišler, vodja Pekove modelarnice in Jože Gros, bivši tehnični direktor Peka sta jih pregledovala in ocenjevala glede na starost, ohranjenost, način izdelave in namembnost. Tržičani in okoličani so prinašali vse mogoče zanimive primerke, od elegantnih „Choisir de Lux“ do „kramžarjev“, težkih čevljev, okovanih z „žbicami“ in „jegri“. Dobro obutev so delali nekoč tržički čevljarji, ni kaj. Kaj so Pekovi strokovnjaki odbrali za odkup, bomo verjetno kmalu videli v tržičkem čevljskem muzeju.

Največje veselje je bilo v Kurnikovi hiši, kjer so imeli svojo delavnico tapravi „šušarji“: Kozma in Ignacij, ki je raztegoval svoj meh, sta bila glavna.

Delavci Pekove trgovske mreže so paviljon NOB, kjer je Peko razstavil najnovejše modele za jesen, zimo in pomlad, poživili še s svojo maskoto.

„Šušarski“ sejem je prerasel v splošni sejem; stojnic s čevlji je bilo še najmanj. - Foto: D. Dolenc

Lep primer elegantnega predvojnega čevlja, ugotavlja Jože Tišler in Jože Gros.

V sosednjem prostoru Kurnikove hiše pa je imel glavno besedo Ziblerjev Kozma. Skupaj s Stanislavom Novakom, tudi upokojenim čevljarjem, sta v stari „šušarski“ delavnici vlekla dreto in zabijala lesene cveke v podplate, Ignacij Oman pa jima je za kratek čas vlekel meh. Nič čudnega, da se je tu ljudi ves čas trlo. Posebno še, ko je Kozma tako vneto pripovedoval stare „šušarske“. Pravega so Tržičani izbrali za to vlogo! Kdo bi znal tako povedati o sv. Krišpinu, zaščitniku čevljarjev, o „štirah“, o življenju nekoč, pa še kakšen dober vic je zraven pridal. Tak smeh se je vsake toliko zaslišal, da je Kurnikovo hišo kar razgajalo. In ko je zapel Ignacij, je pela vsa hiša... To je bila prava tržička štimunga. In kdor si je potem v kinu ogledal še lep film o nekdanjem življenju čevljarjev „Šušarska jesen“, ki so ga posneli tržički amaterji s starima Molinetovima, se mu je lahko kar malo stozilo po lepih starih časih, ko človek še ni poznal dirke s časom, ko so drobne stvari še imele svoj mik, ko je človek še znal prisluhniti človeku. Naj nobena „šušarska“ nedelja v Tržiču ne mine brez Kozme pa Ignacija pa Molinetovih dveh... Naj se vsakič pokaže vedra duša Tržičanov, naj se vsaj malo nalezemo njihovega zdravega, veselega smeha... Tako dobro de! D. Dolenc

Po sledih skisanega mleka

Odštevanka se začne pri osmih stopinjah

Kranj, 1. septembra - Ker nas je pred kratkim poklicalo v uredništvo nekaj nejevoljnih kupcev, ki so v trgovini dobili skisano mleko kranjske mlekarne, smo prosili za pojasnilo odgovorne v KŽK-jevi temeljni organizaciji Mlekarna.

Povedali so nam približno takole: „V mlekarni od vsake dnevne količine mleka vzamemo vzorce in jih pregledamo, v trgovine gre le kakovostno mleko. Na dan ga pripravimo vsaj 10 tisoč litrov in če bi bilo kaj narobe, bi nam kupci reklamirali vse količine. Reklamacije za posamezne litre so neupravičene, potrošniki jih naslavljajo na napačni naslov. Na embalaži mleka namreč nedvoumno piše, da je treba hraniti mleko pri osmih stopinjah Celzija. Poskusi, ki smo jih opravili, dokazujejo, da mleko pri tej temperaturi ostane uporabno še kak dan dlje, kot piše na embalaži. Da se mleko skisa in postane neuporabno še pred deklariranim rokom, je razlog v tem, da se v nekaterih trgovi-

nah včasih ne držijo navodil in da mleko hranijo pri temperaturi, ki je precej višja od tiste, zapisane v navodilih. Podobno ravnaajo z mlekom tudi nekateri kupci - namesto da bi ga hranili na hladnem (pri osmih stopinjah oz. še nekoliko nižji temperaturi), ga puščajo tam, kjer je pretoplo.“

V kranjski Mlekarni, kjer so nam mimogrede povedali, da so na letošnjem radgonskem

kmetijskem sejmu za vse razstavljene izdelke prejeli najvišja priznanja, so pojasnili tudi to, zakaj so februarja letos prešli pri mlečni embalaži s polivilastih vrečk na kartonske škatle. Škatle, ki resda podražijo liter mleka za približno 1500 dinarjev, so ekološko in higiensko veliko primernejše. Z vrečkami je bilo precej težav - radde so počile in je teklo po trgovskih skladiščih in hladilnikih, da so se pritoževali že sanitarni inšpektorji, podobne probleme pa so imeli tudi kupci. Nekateri med njimi so se celo pritoževali, da ima mleko v vrečki nekaj okusa po plastiki. Kartonske škatle imajo to prednost, da so gorljive, ekološko nenevarne in da bo v njih mogoče podaljšati rok uporabnosti mleka tudi do enega tedna.

C. Zaplotnik

S kolesi v Poljansko dolino

Kolesarska sekcija pri Društvu upokojencev Kranj vabi na kolesarski izlet v Poljansko dolino. Odpravljali se bodo v petek, 8. septembra, ob 8. uri, izpred zgradbe društva na Tomšičevi 4. Med drugim si bodo to dopoldne ogledali tudi Tavčarjevo domačijo na Visokem.

NESREČE

Našli truplo pogrešane

Lesce, 2. septembra - V gozdu med Lescami in Mostami, med igriščem za golf in reko Savo so našli truplo pred dvema mesecema pogrešane Jožice Mirtič, stare 77 let, z Jesenic. Pogrešana je na strmini najbrž padla, nato pa zaradi poškodb, onemoglosti in podhlajenosti umrla.

Avtomobila čelno trčila

Dovje, 1. septembra - Ranjeni voznici in za 300 milijonov gmotne škode je izid prometne nesreče, ki se je primerila na Dovjem. Voznica osebnega avtomobila nemške registracije Christos Papasopoulos, stara 50 let, grška državljanka, je med vožnjo od Jesenic proti Kranjski gori prehitevala kolono. Tedaj je nasproti pripeljal drug avto nemške registracije, ki ga je vozila 61-letna Vida Perc. Čeprav sta obe zavirali, sta silovito čelno trčili. Hudo ranjeno Perčevo so iz razbitin reševali poklicni gasilci jeseniške Železarne. Ranjenki so odpeljali v jeseniško bolnišnico.

D. Ž.

Deseti pohod na Tromejo

Rateče, 4. septembra - Skupni odbor, v katerem sodelujejo predstavniki turističnih društev iz Trbiža, Podklostra, Rateč in Kranjske gore, organizira v nedeljo, 10. septembra, jubilejni, deseti turistični planinski pohod na Tromejo nad Ratečami. Obiskovalci bodo krenili na Tromejo iz treh smeri - izpred gostilne Šurc v Ratečah, iz Bele peči ter iz Selč pri Podklostru. Tisti, ki bodo odšli na Tromejo z jugoslovanske smeri, naj ne pozabijo, da je treba v Ratečah pokazati veljavni potni list oz. maloobmejno dovolilnico. Na prireditvenem prostoru, kjer se bodo organizatorji predstavili s svojimi značilnimi jedmi in bo poskrbljeno tudi za zabavo (in ples na travi), bo gibanje neomejeno. Pohod, ki je svojevrstna manifestacija prijateljstva in želja obmejnega prebivalstva po življenju v miru, se bo začel ob osmih dopoldne in končal okrog petih popoldne. Udeleženci bodo lahko koristili redne avtobusne zveze Ljubljana - Jesenice - Rateče, pred železniško postajo na Jesenicah pa bodo na voljo tudi izredni avtobusi. Če bo 10. septembra slabo vreme, bo pohod teden kasneje (17. septembra).

C. Z.

GORENJSKI GLAS VEČ KOT ČASOPIS

Kranj, 1. septembra - Okoli 3.500 gorenjskih prvošolcev je v petek prvičkrat prestopilo šolski prag. Za njihovo varnost so tudi letos dobro poskrbeli sveti za preventivo, milica, šole, avto moto društva in drugi. V petek je tudi milica budno spremljala dogajanje na cestah, da bi bili otroški koraki varnejši. Na Gorenjskem so miličniki tega dne ustavili okoli 700 vozil, na varno ravnanje opozorili 200 voznikov, zaznali pa so tudi prek 370 kršitev cestno prometnih predpisov. Ko bi bili vsi po vrsti tako kot prvi dan skrbni tudi preostalo šolsko leto. - Foto: F. Perdan

Višje stanarine tudi v Tržiču

Tržič, 30. avgusta - Na seji izvršnega sveta skupščine občine Tržič v sredo, so člani obravnavali tudi zelo boleče vprašanje povišanja stanarin. Če hočejo, da se v Tržiču vsaj malce približajo ekonomskim stanarinam, bo potrebno vsakomesečno povečevanje stanarin.

Tržič je že sicer imel nižje stanarine, kot drugod, kajti vsa leta so rast stanarin zadrževali prav zaradi nižjih osebnih dohodkov tržičkih delavcev. Danes se to seveda maščuje. Inflacija sproti razvrednoti iz stanarin zbrani denar in iz polletnega obračuna Samoupravne stanovanjske skupnosti Tržič je razvidno, da ni mogla oblikovati niti amortizacije, ki je z zakonom predpisana za letošnje leto v višini 1,36 odstotka od revalorizirane vrednosti stanovanjskega sklada, pri investicijskem vzdrževanju pa je poraba, kljub omejitvi le na intervencijske posege, preokračena.

Stanovalci Tržiča sicer stanarino dokaj redno plačujejo. Po stanju 30. junija 1989 je neplačane stanarine za 58.068.784 din ali 4 odstotke vse obračunane stanarine za prvo polletje.

Stanovalcev, ki sploh ne plačujejo stanovanja, je malo, več je tistih, ki so s plačilom v zaostanku: od teh je polovica takih, ki redno plačujejo stanovanje za nazaj, 20 odstotkov pa takih, ki so za stanovanje dolžni iz leta v leto. Do subvencionirane stanarine jih je upravičenih 180.

Člani tržičkega izvršnega sveta so bili v hudi dilemi, kaj storiti, kaj zavedajo se, da bodo višje stanarine potegnile za seboj nove subvencije, po drugi strani pa predobro vedo, da brez višjih stanarin ne bo šlo. Da bi zviševali stanarine le v razmerju z dvigom inflacije oziroma osebnih dohodkov delavcev v tržički občini, bi bilo premalo. Sklenili so, da bodo stanarine povečevali sproti in sicer s 1. septembrom za 50 odstotkov in potem vsak mesec do konca leta po 50 odstotkov. S tem bi dosegli komajda 60 odstotkov ekonomske stanarine, ki zagotavlja enostavno reprodukcijo. Preostalih 40 odstotkov bi morali doseči v letu 1990.

D. Dolenc